

МУСИҚИ

*Китоби дарсӣ барои донишомӯзони синфҳои
1-уми мактабҳои таълими миёнаи умумӣ*

*Вазорати таълими халқи Республикаи
Ўзбекистон ба нашр тавсия намудааст*

Нашри нав

1

ТОШКАНД
2021

UO'K 78(075)
KBK 74.268.53
85.3ya7
M 90

Мураттибон:
Надим Норхўчаев, Гулнора Ғаниева

Муқарризон:

- Ш. Ёрматов** – ҳофизи халқии Ўзбекистон, профессори Консерваторияи давлатии Ўзбекистон;
- Г. Мансурова** – роҳбари шўъбаи дирижёрии хори мактаби мусиқии махсусгардонидашудаи ҷумҳуриявии ба номи Р.Глиер;
- Б. Ашўров** – роҳбари шўъбаи тайёрии кадрҳои илмӣ ва педагогии Консерваторияи давлатии Ўзбекистон, доктори фалсафа доир ба илмҳои санъатшиносӣ (PhD);
- Б. Иззатуллоева** – омўзгори фанни маданияти мусиқии мактаби рақами 29-уми ноҳияи Тошканди вилояти Тошканд.

АЛОМАТҲОИ ШАРТӢ:

– бо ёрии падару модар ва хоҳару бародаронатон омўзед

– гўш мекунем

– месароём

– саводи мусиқӣ

– дар дафтари машқатон иҷро кунед

– эҷодкори мусиқӣ

– ҷамъбасти дарс

Барои дафтари машқ:

– Нуқтаҳоро якҷоя карда, навиштани шакл ва унсурҳои нотаро омўзед.

– Шаклҳоро аз рӯйи нуқтаҳо кашед ва онҳоро ранг кунед.

– Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ.

Аз ҳисоби маблағи Бунёди мақсадноки китоби республика чоп шудааст.

Макети оригиналӣ ва концепсияи дизайнӣ аз ҷониби маркази таълими Республика коркард шудааст.

БОБИ 1. СУРУД ВА ОҶАНГҶОИ ДЎСДОШТАИ МО

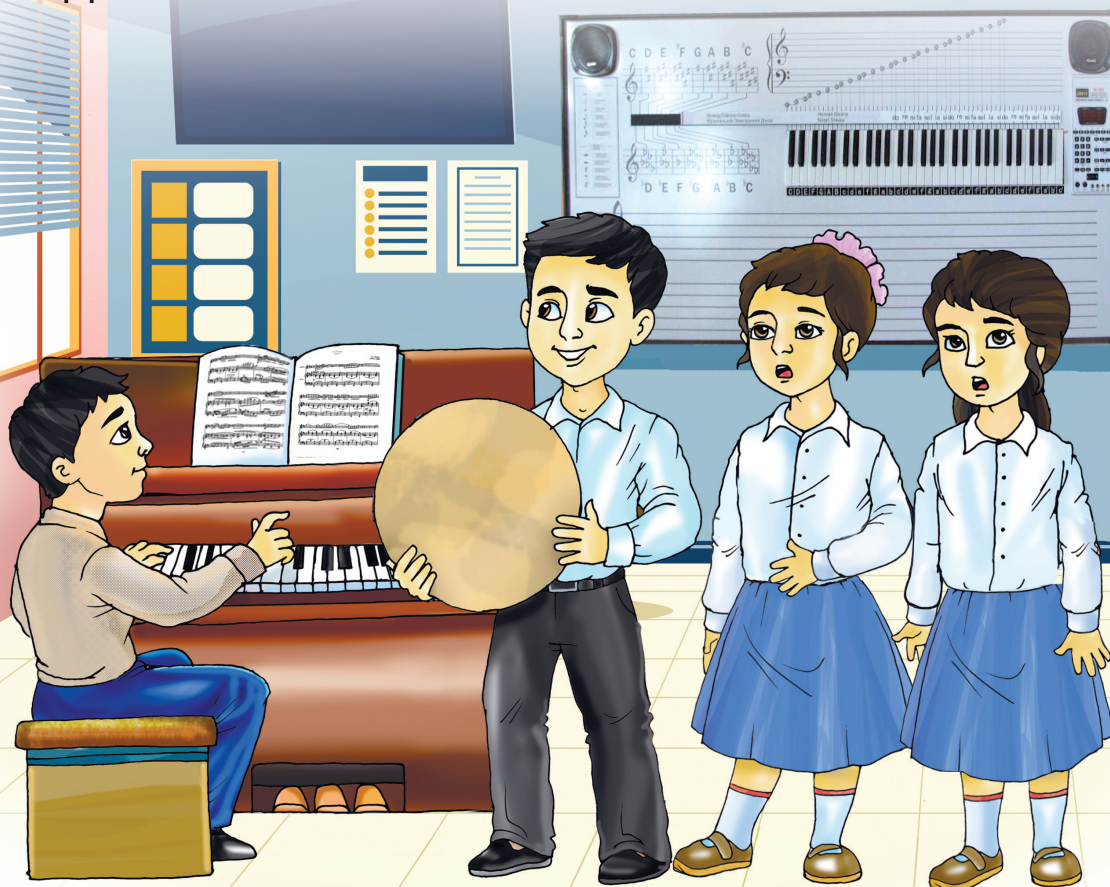

БАЧАҶОИ АЗИЗ!

Қадами аввалини шумо ба олами сеҳрноки мусиқӣ муборак бошад! Дар ин саёҳат ба шумо устодонатон аз наздик кӯмак мерасонанд. Шояд шумо санъаткор намешавед, аммо ошноӣ ба олами мусиқӣ барои боз ҳам рангину шавқовартар гузаштани ҳаётатон кӯмак мерасонад.

Бо воситаи китоби дарсии дар дастатон буда, доир ба сабақҳои нахустини мусиқӣ шинос мешавед.

Бигзор мусиқӣ ҳамсафари доимии шумо бошад!

ҚОИДАҲОИ СУРУДХОНӢ

Барои дуруст иҷро кардани суруд, аввал онро бодикқат гӯш кардан лозим аст.

Сурудро дар ҳолати қоматро рост нигоҳ доштан, рост истода, ё ки нишаста хондан лозим аст.

Пеш аз сурудхонӣ саросема нашуда нафас гиред. Китфатонро бардоред.

Дар мобайни калима нафас нагиред.

Барои аниқ шунда шудани калимаҳои суруд овозҳои садонок ва ҳамсадохоро дуруст талаффуз кардан лозим.

Ҳангоми сурудхонӣ овозатон бояд сабук ва форам шунда шавад. Овозҳоро дароз талаффуз кунед.

Сурудро ифоданок ва барои шунавандагон ба тарзи писандида хондан лозим аст.

Тарзи суруд хонданро ба ҳаракати дастони омӯзгор нигоҳ карда омӯzed.

Ҳангоми а-у гуфтан овоз аз паст ба боло мебарояд.

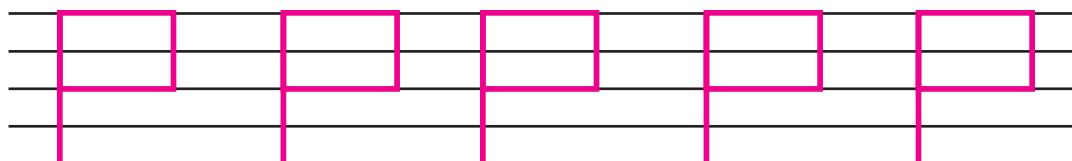
А

У

О

И

Е

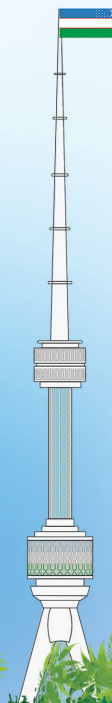

ГИМНИ ДАВЛАТИИ РЕСПУБЛИКАИ ЎЗБЕКИСТОН

Шеъри А.Орипов

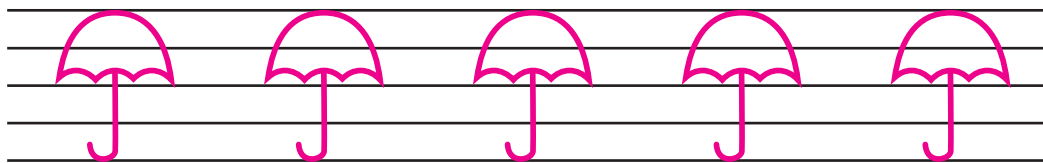
Оҳанги М.Бурҳонов

ОВОЗҶО. ОВОЗҶОИ МУСИҚӢ ВА ГУМБУРОСӢ

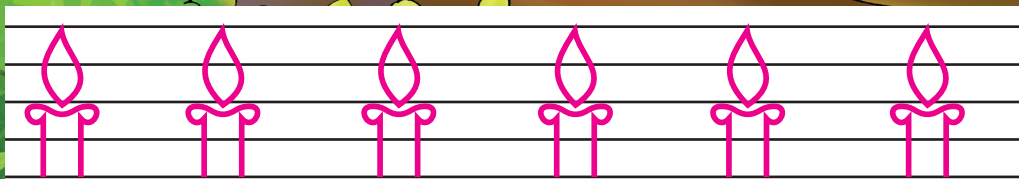

Дар атрофамон овозҳои гуногунро дучор шудан мумкин аст. Инҳо: овозҳои гумбурӯсӣ (пурғавғо) ва муסיқӣ мебошанд. Ба овозҳои гумбурӯсӣ овозҳои ҳайвонот, шибир-шибири борон ва ғурриши бод мисол шуда метавонанд.

Инчунин, овозхое, ки дар натиҷаи соиши ҷисмҳо ҳосил мешаванд, «овозҳои гумбуросӣ» низ номида мешаванд.

Овозҳое, ки ҳангоми сурудхонӣ ва навохтани асбобҳои мусиқӣ шунида мешаванд, “овозҳои мусиқӣ” номида мешаванд

АНДИЖОН ПОЛКАСИ

Оҳанги халқӣ
Такмили Н.Норхӯҷаев

ВАТАН

Шеъри *М. Миршакар*
Оҳанги *Ш. Соҳибов*

Ватан аз дилҳо,
Мебарорад ғам.
Ватан одамро,
Мекунад одам!

Болу пари кас,
Ватан мебошад.
Бахтовари кас,
Ватан мебошад.

Ту бахтиёрӣ,
Эй насли озод!
Ту Ватан дорӣ,
Зебову обод!

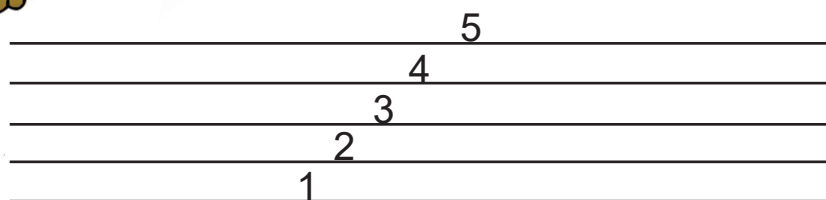
Овозҳои муסיқӣ ва гумбуросиро муайян кунед.

МАФҲУМ ДАР БОРАИ РОҲИ НОТА

Овозҳои мусиқӣ бо нотаҳо навишта мешавад. Панҷ хате (рах), ки дар онҳо нотаҳо навишта мешаванд, “РОҲИ НОТА” ном дорад.

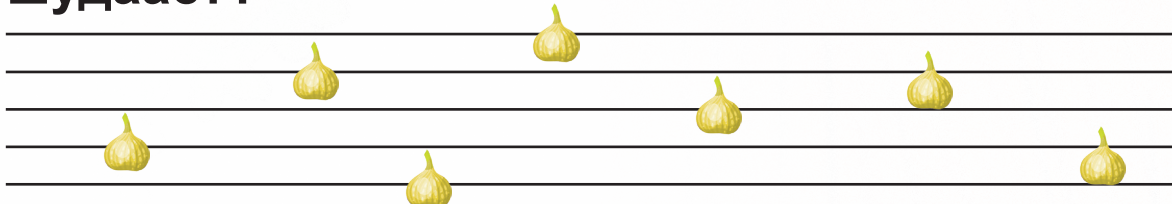
АНЖИР

Шеъри *П. Мӯъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Анжир қизикдир ўзи,
Лекин биттадир кўзи.
Айтақолай олдиндан,
Ранги қолмас олтиндан.

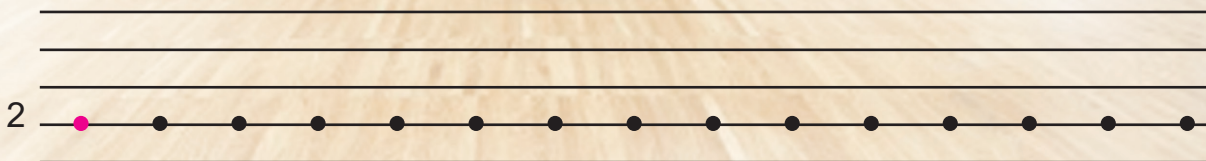
Пишса ўзи-ўзидан,
Асал томар кўзидан.
Мазза қиламиз ахир,
Кузда еганда анжир.

Бигӯед, ки анҷирҳо дар кадом хат ҷойгир шудааст?

РАҚС

Оҳанги *Н. Норхӯҷаев*

Супориши дар саҳифаи 11-уми дафтари машқ додашударо иҷро кунед.

ОҶАНГҲОИ ДӯСТДОШТАИ МО

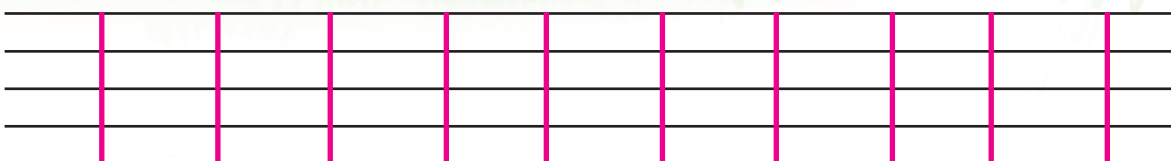

Савту наво ин оҳангест, ки аз овозҳо сохта мешавад. Асоси мусиқиро оҳанг ташкил медиҳад, ки он бо ҷаззобияти худ моро ба худ ҷалб мекунад.

ДИЛХИРОЖ

Оҳанги халқии ўзбек

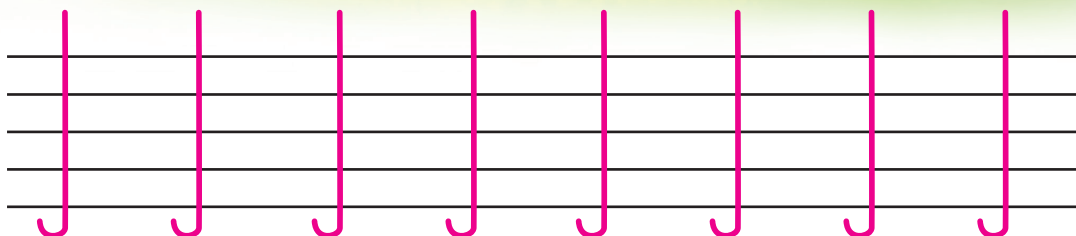

КУЗ

Шеъри *Н. Рӯзимуҳамедов*
Оҳанги *С.Абрамова*

Келиб етди жавҳар куз,
Сандиқ очди гавҳар куз.
Боғларнинг саховати,
Сочилди ноз-неъмат. } 2 марта

Ҳил-ҳил пишди нок, гилос,
Очилди пахтамик соз.
Очилди пахтамик соз,
Пахтамик, жон пахтамик. } 2 марта

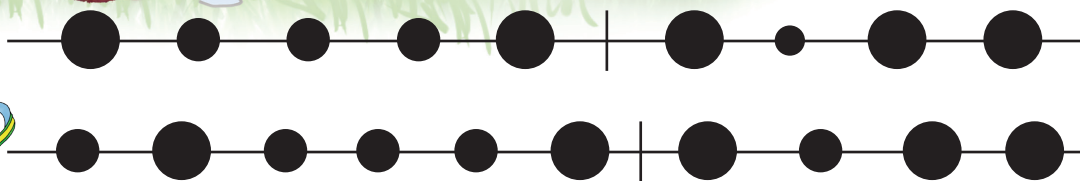
СУРУДҲОИ ДЎСТДОШТАИ МО

Шеъре, ки дар он оҳанг мебанданд,
“суруд” номида мешавад.

ОЛМАЧА АНОР
*Оҳанги халқии
ӯзбек*

Ҳангоми сурудхонӣ барои фаҳмо ва аниқ талаффуз кардани калимаҳо эътибор диҳед.

ОЛМА

Шеъри *П. Мӯъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Олмани қаранг, олмани қаранг,
Юзлари таранг.
Шохда қалтирар, шохда
қалтирар,
Ранги ялтирар.

Кетмас узилиб, кетмас узилиб,
Турар тизилиб.
Ким олма еса, ким олма еса
Маза-ю маза!

БОЗИҲОИ МУСИҚӢ

Бозиҳое, ки дар он суруд хонда рақс иҷро карда мешавад, “бозиҳои мусиқӣ” меноманд.

ОҚ ТЕРАКМИ, КӢК ТЕРАК?

Шеърӣ *Х. Қаюмов* Оҳанги *А. Мансуров*

Оқ теракми, кӢк терак,
Биздан сизга, ким керак?
Ӯқиши, иши аъло,
Ғайратли, чаққон, доно.
Катталарнинг дастёри,
Кичикларнинг сардори,
Одоб-ахлоқда ўрнак,
Қувноқ болалар керак.

БОРОНАК

Шеъри *Ҷ. Ҳошимӣ*
Оҳанги *Қ. Яҳёев*

Чак-чак борон меборад,
Моро шодон медорад.
Оби борон роҳатбахш,
Савти борон мефорад.

Нақарот:

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Тоза шӯяд гулҳоро,
Боғу дашту саҳроро.
Борон равшан гардонад,
Табъу дилҳои моро.

Нақарот:

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

БОБИ II. САЁҲАТ БА ОЛАМИ МУСИҚӢ

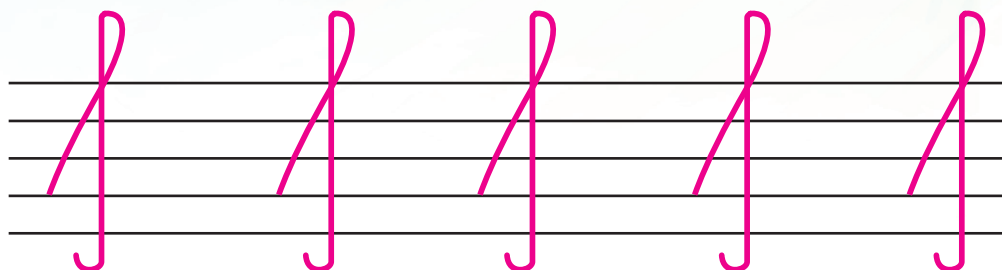
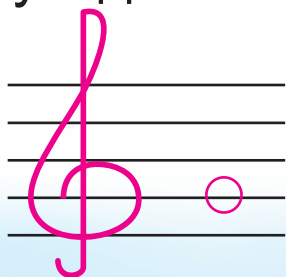
Дарси 1

КАЛИДИ СКРИПКА

Қисми доирашакли калиди скрипка хати дуҷуми роҳи нотаро фаро мегирад. Дар хати дуҷум овози сол навишта мешавад. Барои ҳамин ҳам ин калидро “**калиди сол**” низ меноманд.

Хушрӯ навиштани калиди скрипкаро омӯзад.

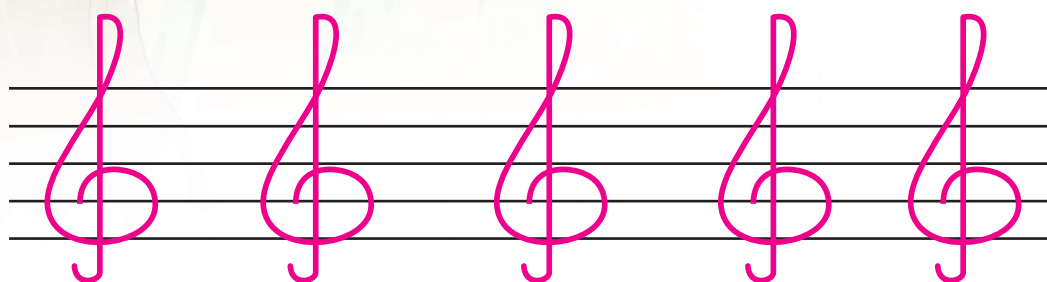

КАЛИДИ АҶОИБ

Ҳар як дари хонаро,
Мекушоянд бо калид.
Нотаҳоро ҳам доим,
Калидаш ҳаст мулоим.
Дар бари нотаи Сол,
Ҷой дорад калиди Сол.
Ба савти шӯх гулоим,
Сар мешавад ӯ доим.

Супориши дар саҳифаи 20-уми дафтари машқ додашударо иҷро кунед.

ЮРИШ МАРШИ

Оҳанги Ф. Назаров

Гӯш мекунем, ба мусиқӣ мувофиқ қадам
монда роҳ рафтанро меомӯзем.

САРҲАДЧӢ

Шеъри *М. Ғолиб*
Оҳанги *С. Самторов*

Субҳ аз паи шаб,
Омад ба майдон.
Шуд нури хуршед,
Ҳарсӯ парешон.

Бархост мардум,
Аз хоби роҳат.
Бо хотири ҷамъ,
Соқу саломат.

Сарҳадчӣ – бедор,
Сарҳадчӣ – ҳушёр.
Аз ҳоли мардум –
Доим хабардор.

Меҳри Ватан буд,
Зӯру мадораш.
Хоки Ватан буд,
Дар ихтиёраш!

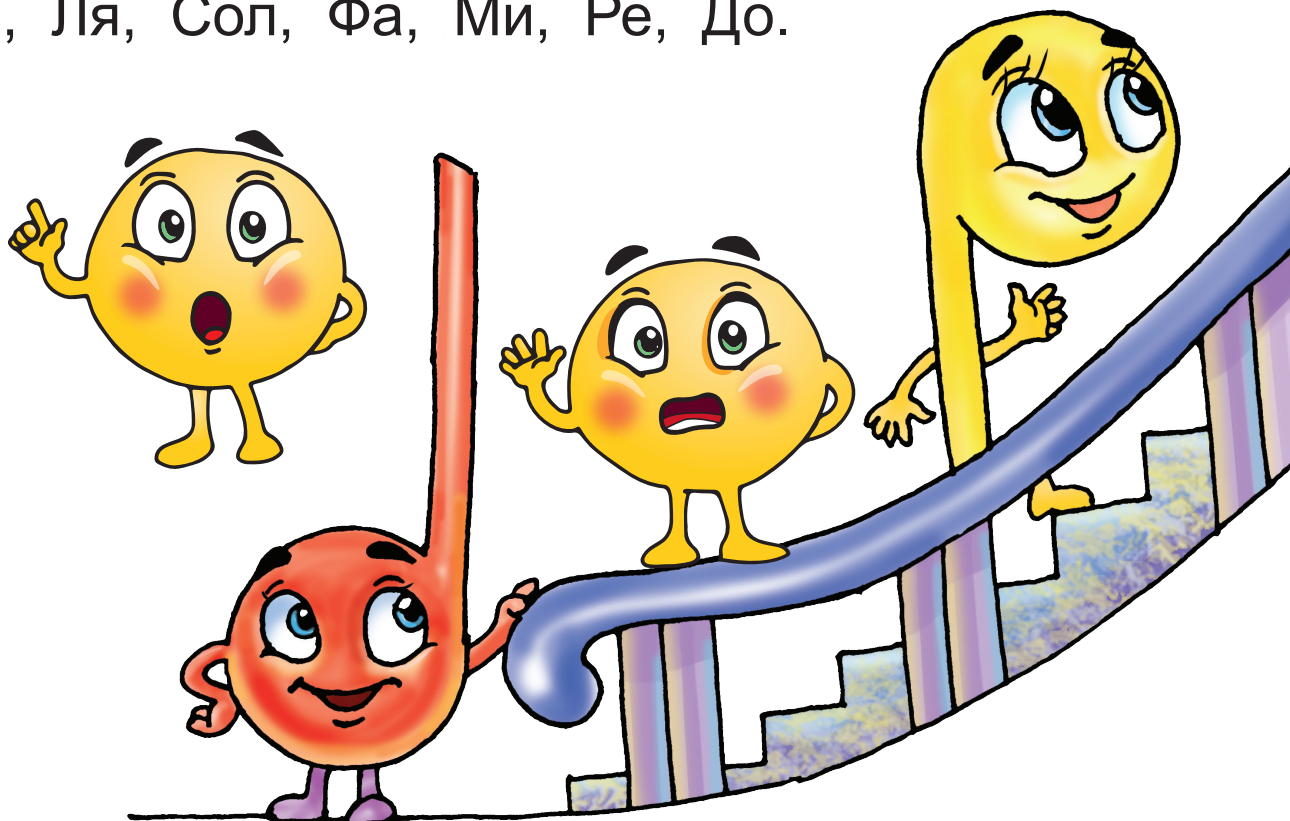
НОМГУЗОРИИ НОТАҲО

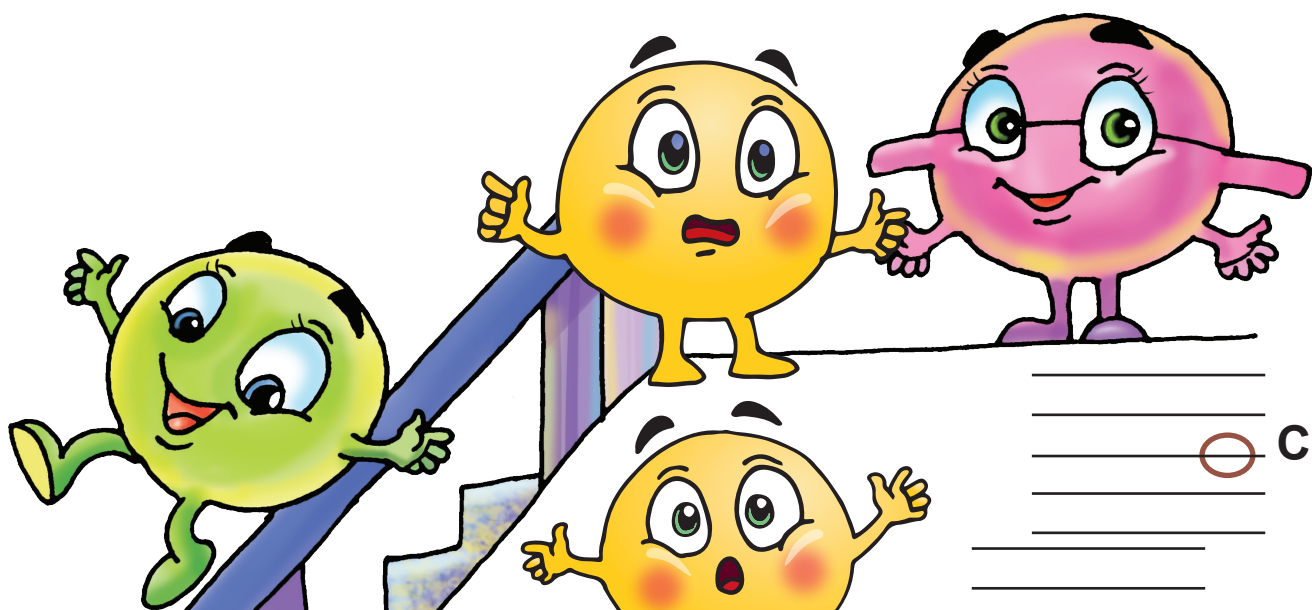
ҲАФТ ОВОЗИ МУСИҚӢ

Шеърӣ Қ. Ҳошимӣ
Оҳанги Қ. Охунов

Ҳафт овози мусиқӣ,
Бунёди ҳар оҳанг аст.
Ҳамчун рангинкамон аст,
Овози рангоранг аст.
До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.
Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

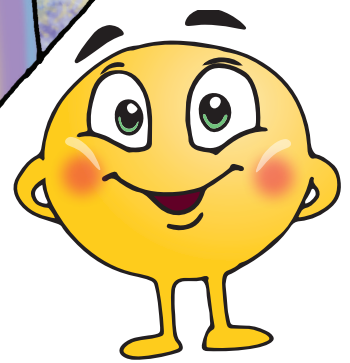

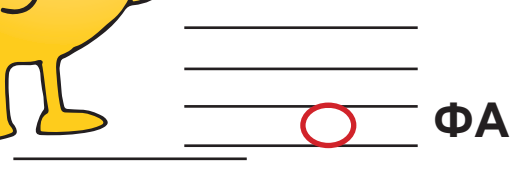
СИ

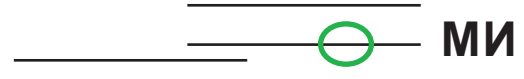
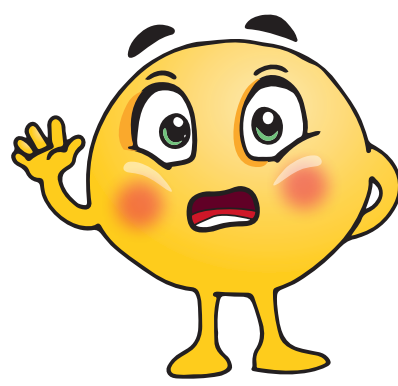
ЛЯ

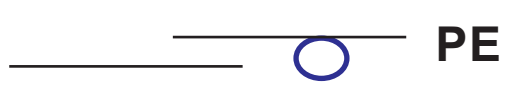
СОЛ

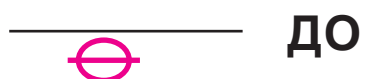
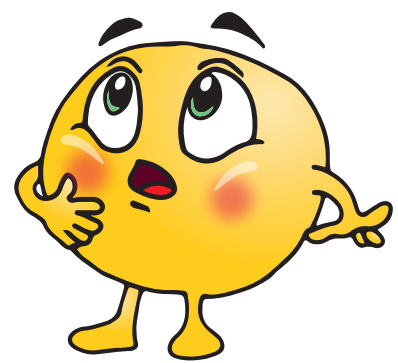
ФА

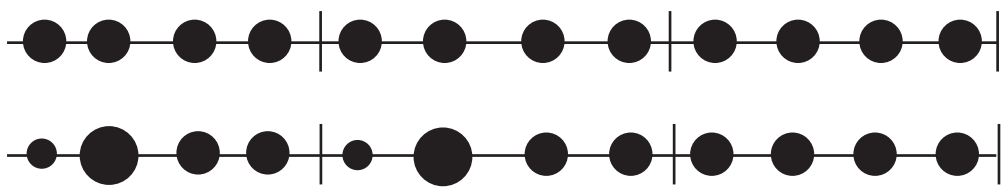
МИ

РЕ

ДО

ЗАБОНИ ТОЧИК

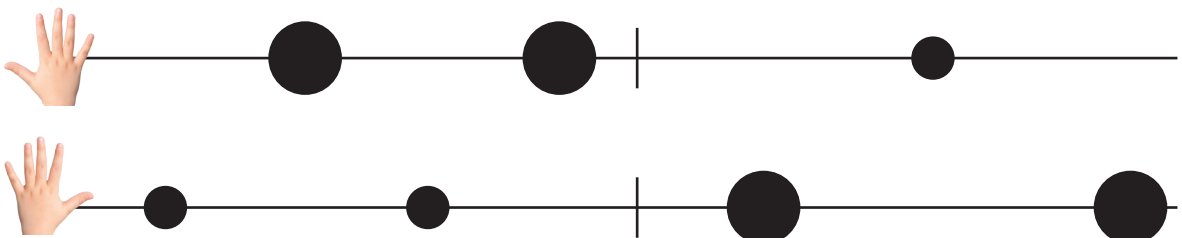
Шеъри *И. Ёқубов*
Оҳанги *Ҷ. Охунов*

Дурри гаронӣ,
Ширинбаёнӣ,
Хуштар зи қонӣ,
Забони тоҷик!

Дар илму ирфон,
Чу Шамси тобон,
Ҳастӣ дурахшон,
Забони тоҷик!

Аҷаб ширинӣ,
Асал баринӣ,
Ба дил қаринӣ,
Забони тоҷик!

Чу лавзи Қомӣ,
Шеъри Низомӣ,
Ҳастӣ гиромӣ,
Забони тоҷик!

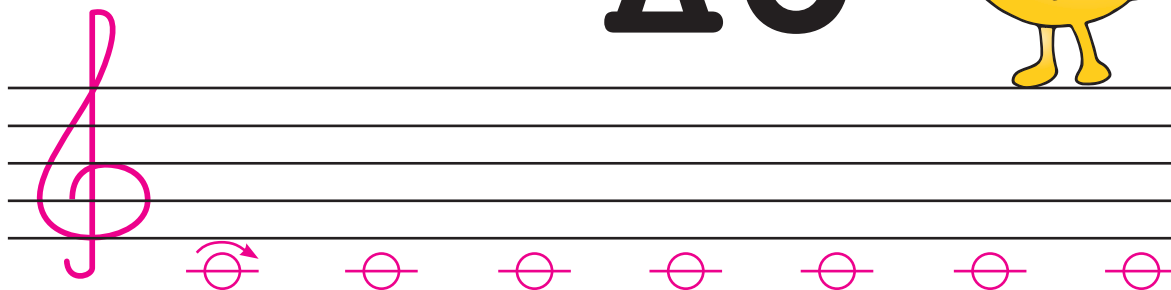
Суруд аз калима ва оҳангҳо иборат аст. Калимаҳо бо ёрии ҳарфҳо, оҳанг бошад, бо нотаҳо навишта мешавад.

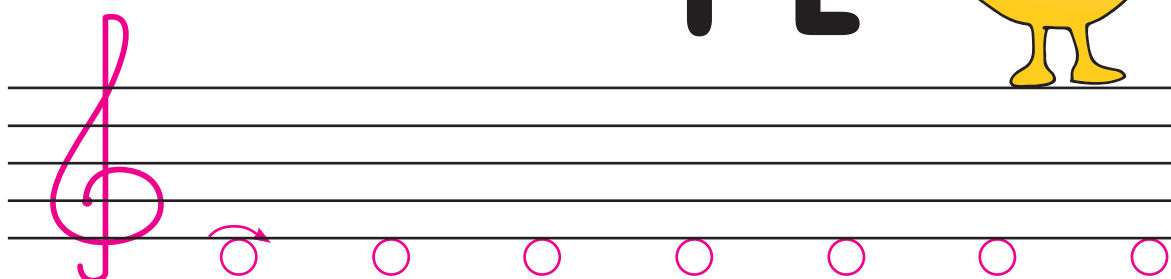
НОТАИ ПУРРА

ДО

РЕ

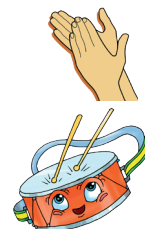
ПИАНИНО

Шеъри *М. Зайнитдинова*
Оҳанги *Ҷ. Наҷмиддинов*

До, ре, ми, фа, сол, ля, си,
Мактаб пианиноси.

Клавиши оқ-қора,
Ҳавасинг келар, қара.

Бир, икки, уч, ўнг оёқ,
Оҳангга солинг қулоқ.
Янгроқ куйга жўр бўлиб,
Қўшиқ айтамиз қувноқ.

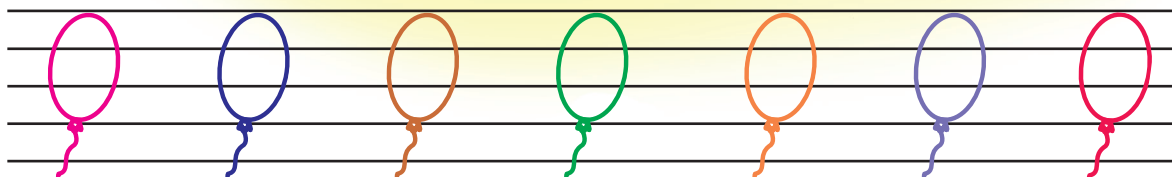

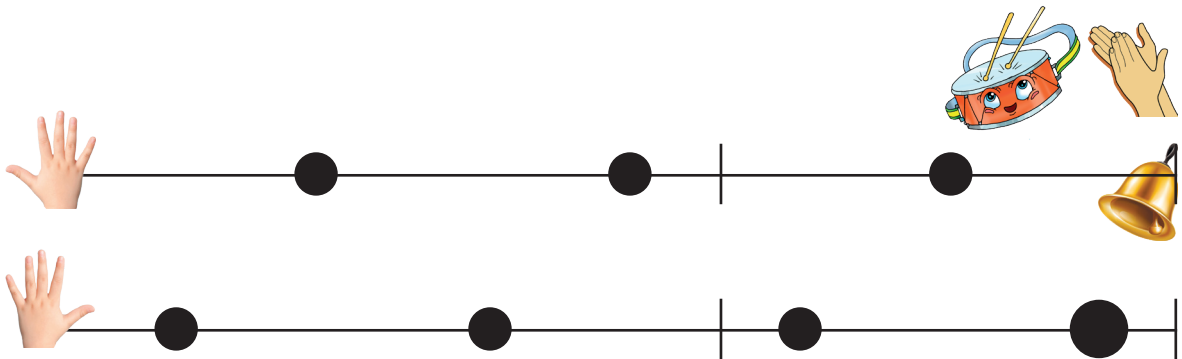
АЛИФБОИ МУСИҚӢ

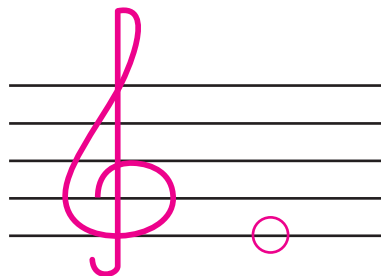
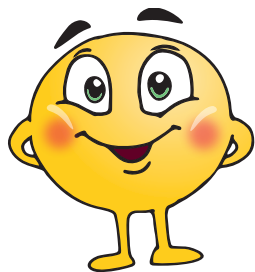
Шеъри *Н. Бақозода*
Оҳанги *Ҷ. Охунов*

Номи ҳарфи Алифбо –
А, Б, В, Г, Д, Е, Ё ...
Номи ҳарфи мусиқӣ –
До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.

Ҳар кадоме – як садо,
Як овозу як наво:
До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.
Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

МИ

ҚАРИ НАВО

Оҳанги халқии ўзбек
Такмили Н. Норхўчаев

СОЛИ НАВ

Шеъри А. Баҳорӣ
Оҳангҳои Х. Абдуллоев, Н. Норхӯҷаев

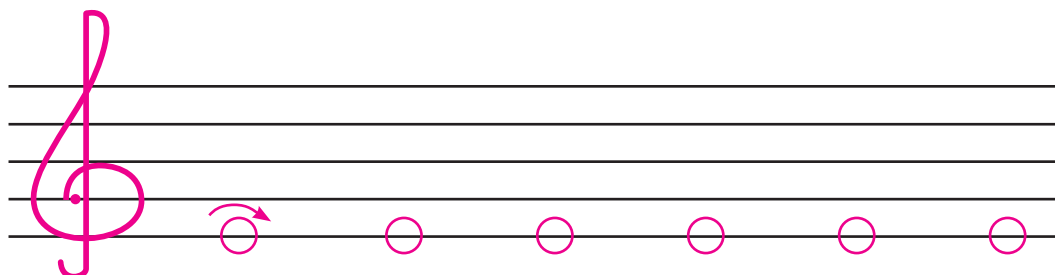
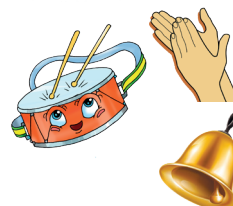

Соли нав омад,
Шоду ғазалхон.
Табрик созем,
Онро рафиқон.

Имрӯз – рӯзи,
Якуми январ.
Рӯзи муборак,
Рӯзи мунаввар.

Чун одамони,
Ин мулки аъзам.
Бин, арчаи мо –
Сарсабзу хуррам!

Бобой барфӣ,
Дорад ишора.
Бар фарқи арча,
Сӯйи ситора.

СУПОРИШҶО БАРОИ МУСТАҲКАМКУНӢ

1. Овозҳои а-у-ро дуруст талаффуз кунед.

2. чӣ гуна овоз мебарорад?

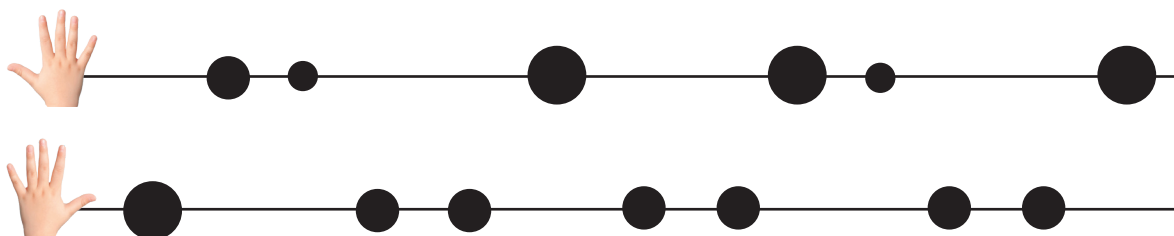

3. чӣ гуна овоз мебарорад?

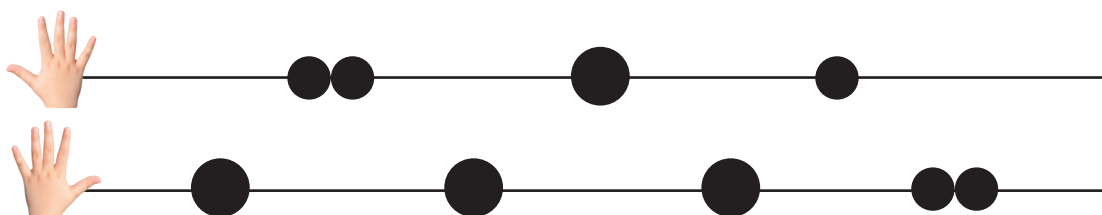

4. чӣ гуна овоз мебарорад?

5. Ритми оҳанги “Андиҷон полка” -ро иҷро кунед.

6. Ритми оҳанги “Себаку анор” -ро иҷро кунед.

7. Шеърро аз ёд кунед.

До ҳарфи аввалин аст,
Аммо чӣ таҳнишин аст!
Бар ҳарфҳои дигар
Чун зинаи заррин аст!

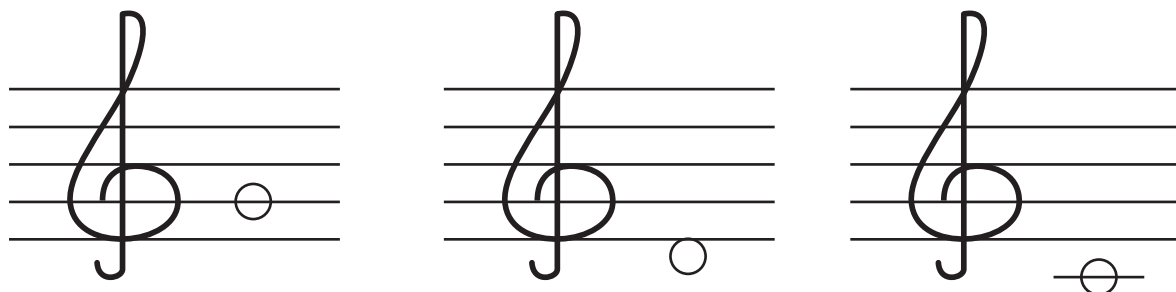
* * *

Ре ҳарфи бекаму кост,
Ҳарфи равону буррост,
Ҷояш агарчӣ паст аст.
Аз “До” ҳамеша болост!

* * *

Ми ҳарфи сеюмин аст,
Ми савти дилнишин аст,
Буррад миёни Ми-ро
Хатте, ки аввалин аст.

8. Нотаи “Ре”-ро ёбед.

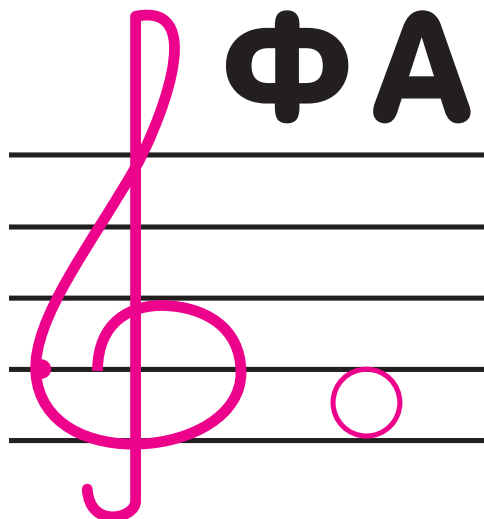

БОБИ III. САЁҲАТ БА САВОДИ МУСИҚӢ

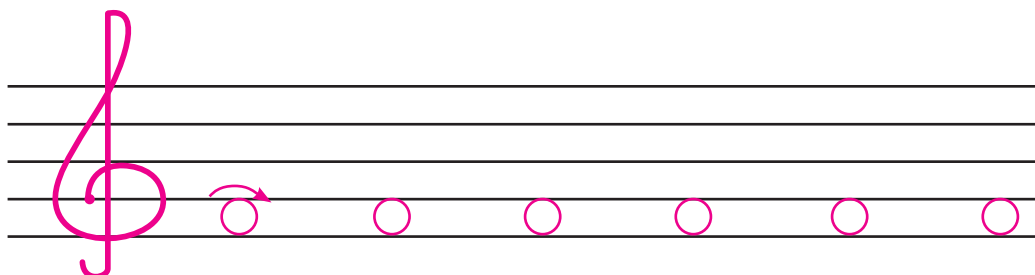
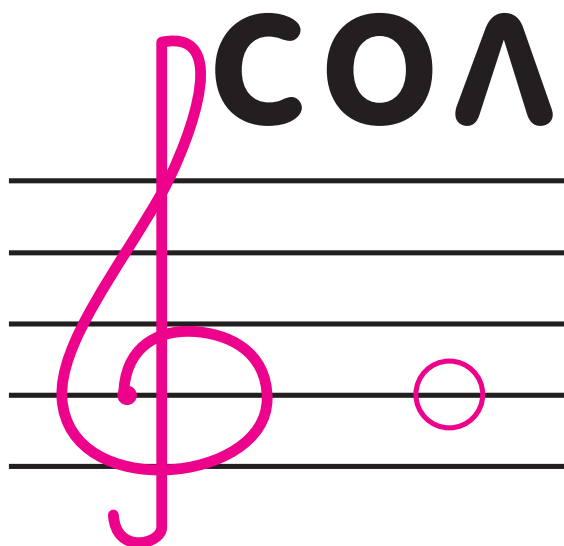
Дарсҳои 1–2

«Фа» ҳарфи фораму хуш,
Ҷояш – миёни ду хат,
«Фа» хуш расад ба ҳар гӯш,
«Фа»-ро нақун фаромӯш!

«Сол» аст ҳарфи солим,
Дар рӯи хатти дуюм.
Савташ хушу мулоим,
Бошад ҳамеша қоим.

НОРИМ-НОРИМ

Суруди халқии ўзбек
Такмили Н.Норхўчаев

БИРИНЧИ ҚОР

Шеъри *Р. Толиб*
Оҳанги *Н. Норхўҷаев*

Эй қор, шодсан бунча ҳам,
Ахир эриб кетасан.
Вой, вой, вой, вой.

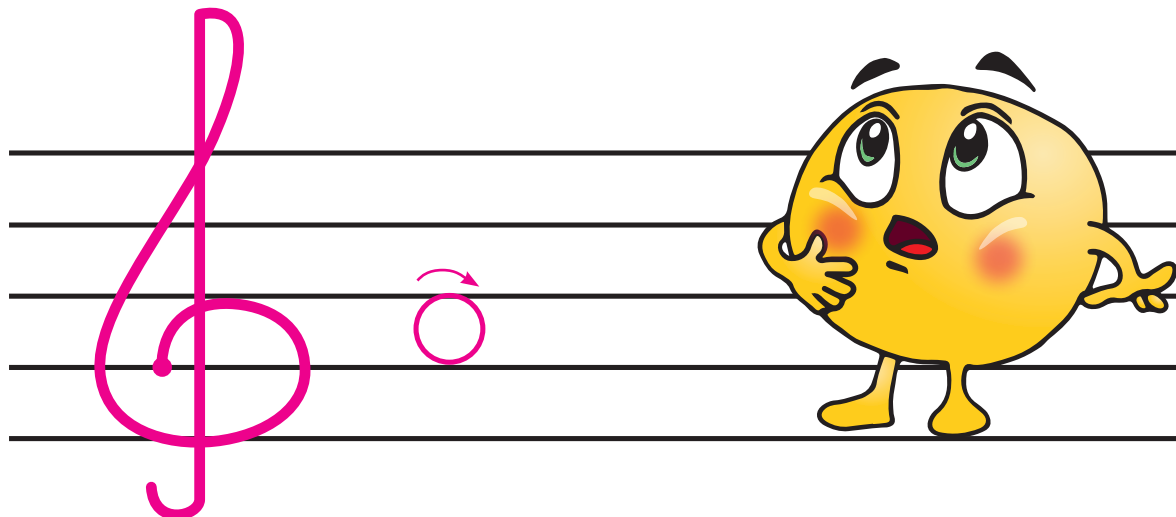
Мен сизларга бир олам
Қувонч бериб кетаман.
Ҳой, ҳой, ҳой, ҳой.

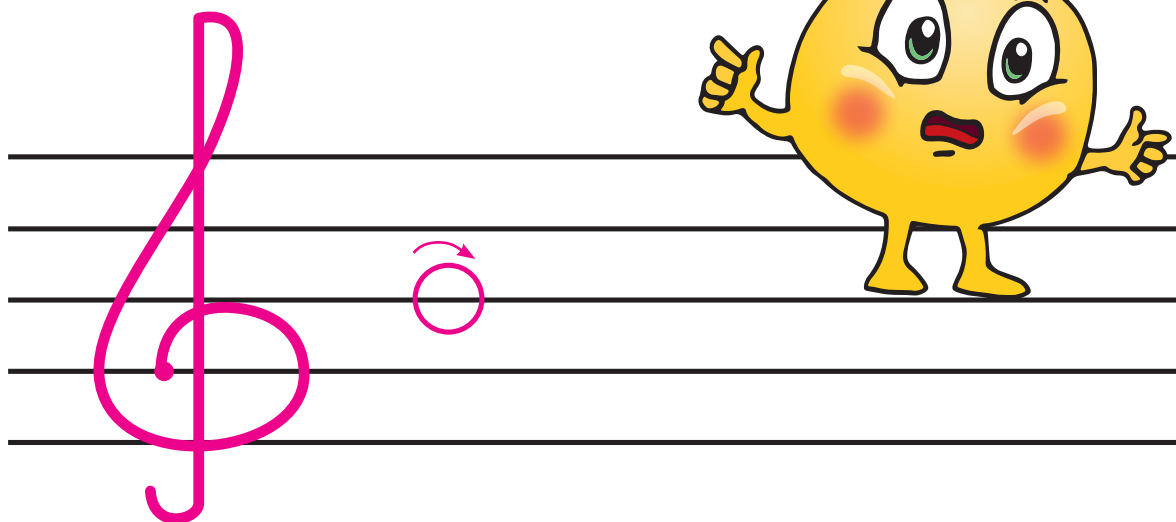
“Ля” ҳарфи дилнавоз аст,
“Ля” хуштарин овоз аст,
Байни хатти дую се,
Меъёри савту соз аст.

ЛЯ

Си ҳарфи дилписанд аст,
Дар хатти байн банд аст,
Мақому мансаби Си
Бисёр ҳам баланд аст!

СИ

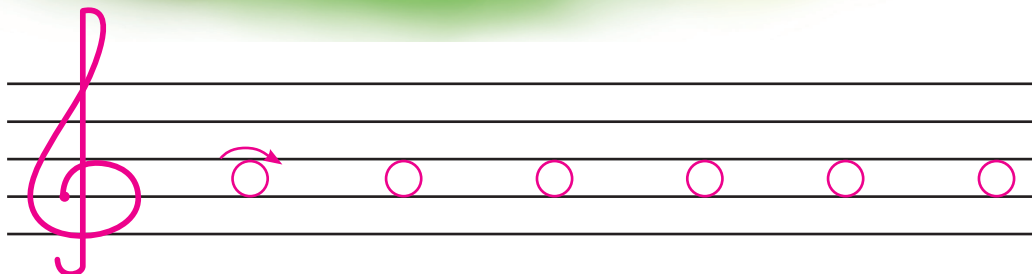

ЖҰЖАЛАР

Шеъри *П. Мұъмин*
Оқанги *Д. Омонуллаева*

Жұжалар жуда қизик,
Оёқлари қилтириқ.
Чиқишибди тухумдан –
Оппоқ кичкина хумдан.

Чип-чип дея сўзлашар,
Ойисини излашар.
Товуқ сўзин ўқишди,
Ердан увоқ чўқишди.

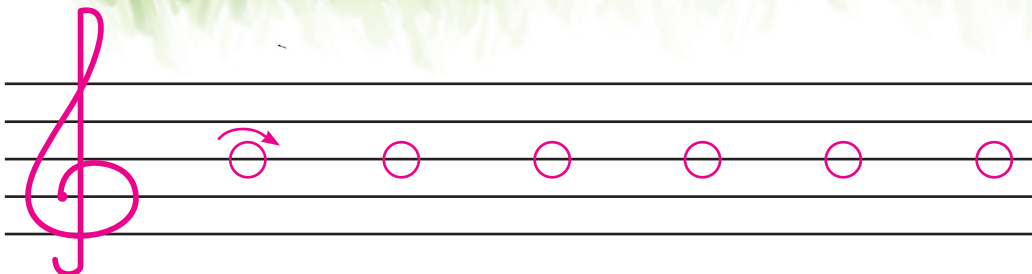

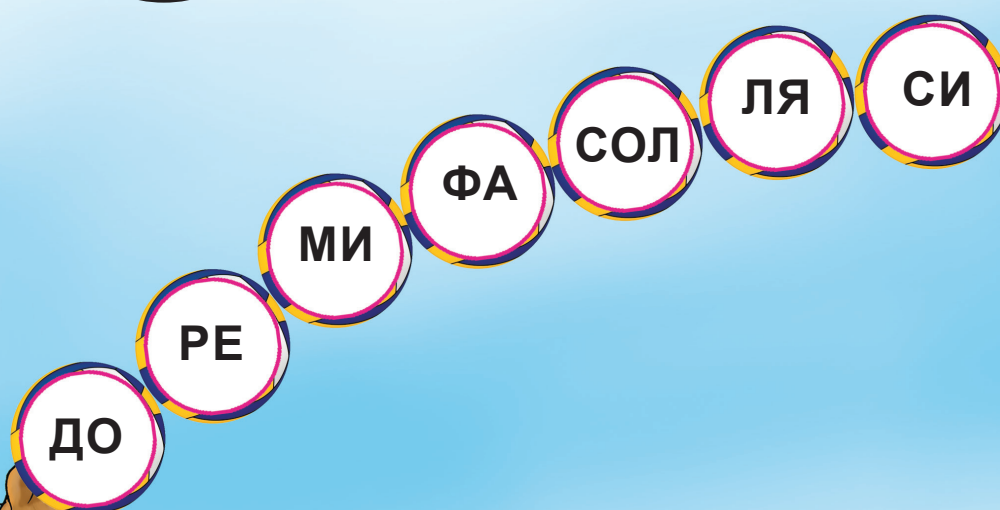
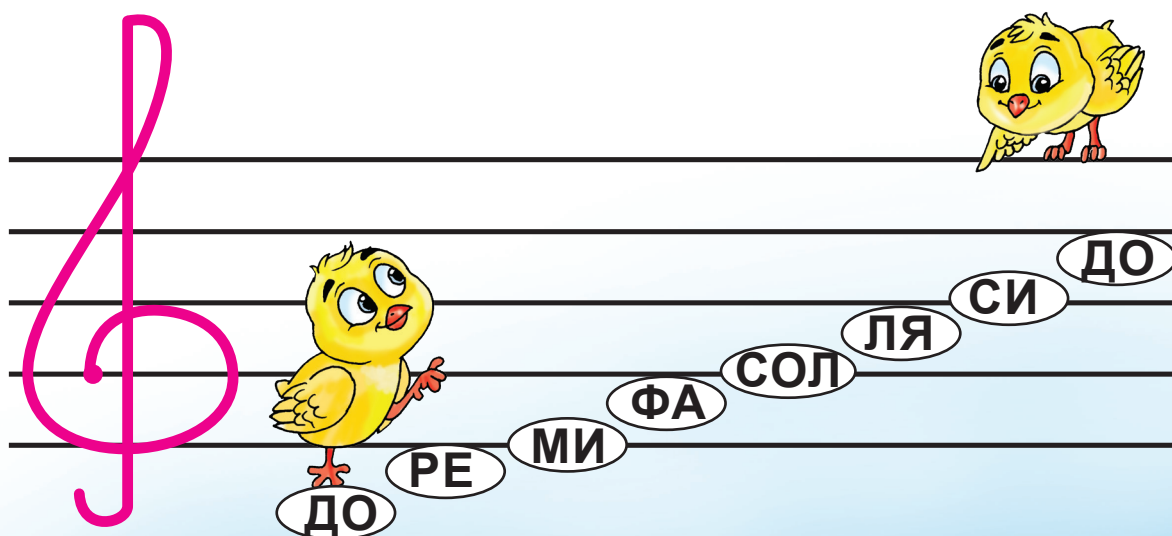
ЛАВЛАГИ

Шеъри *П. Мўъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Лавлаги-ю лавлаги,
Ерни аста кавлагин.
Мўл бўлибди ҳосили,
Аъло экан қизили.
Лолага ўхшар,
Қип-қизил ранги,
Худди бўялгандай яп-янги.

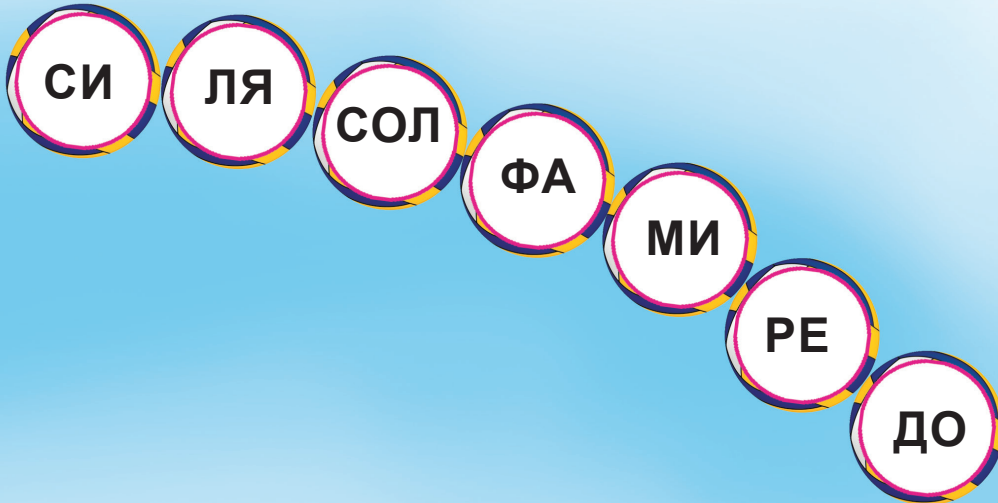
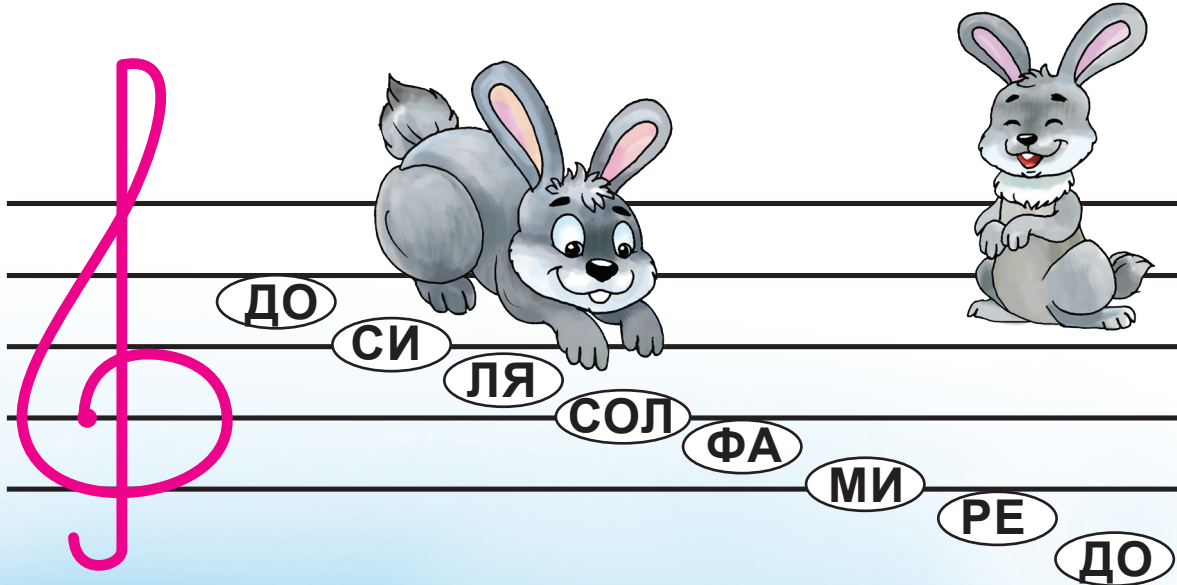

НОМҲОИ ОВОЗҲО ВА ПАЙДАРҲАМИИ ОНҲО

Номҳои овозҳоро аз чап ба рост
ва аз рост ба чап гуфтан кӯшиш
кунед.

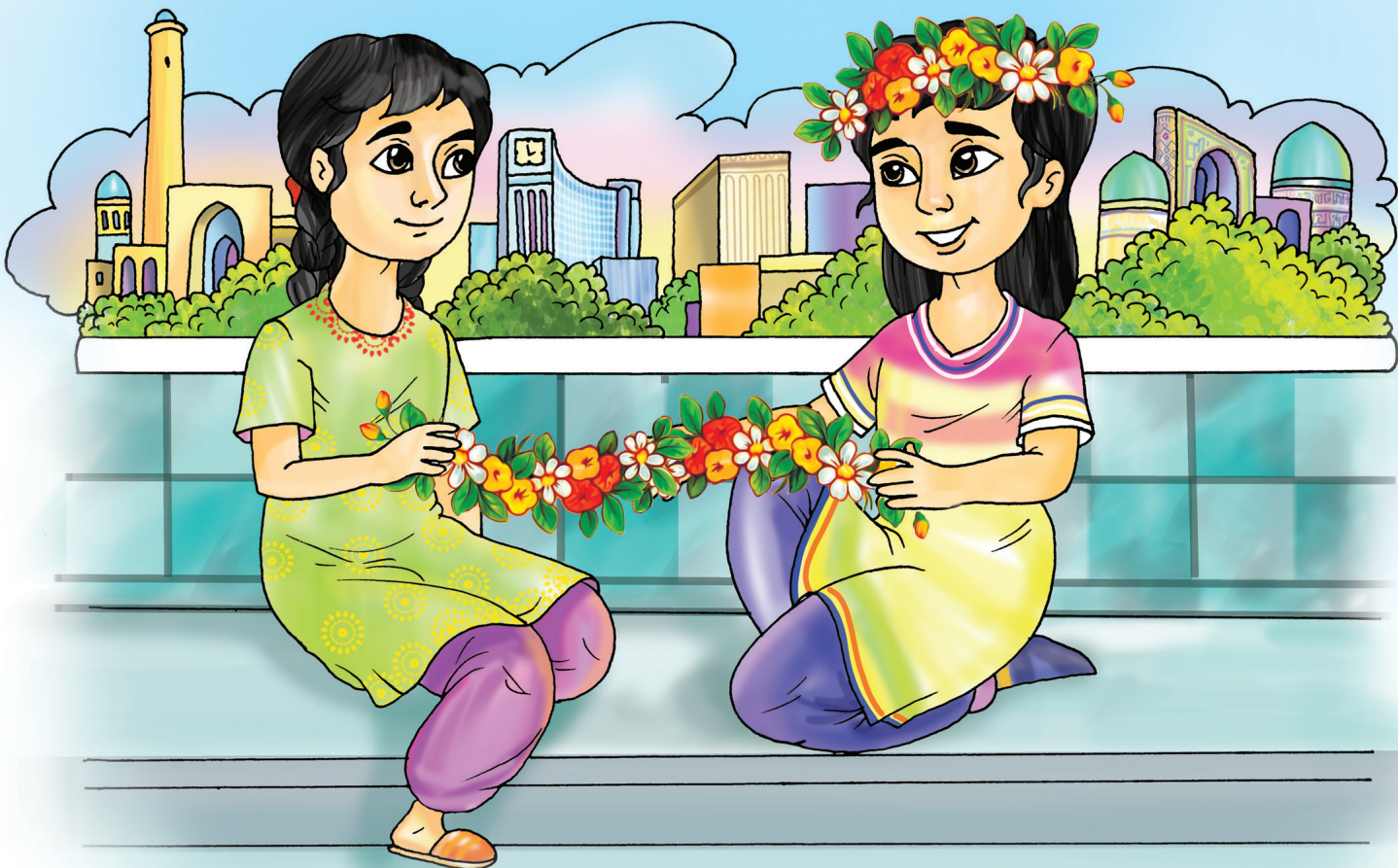

ЧИТТИГУЛ

*Суруд ва бозии халқии кӯдакон
Шеъри Ғафур Ғулом*

Тошхон қиз ўзи-ўзи
Бошида ёрма дўзи
Ха-ю, читти гул.

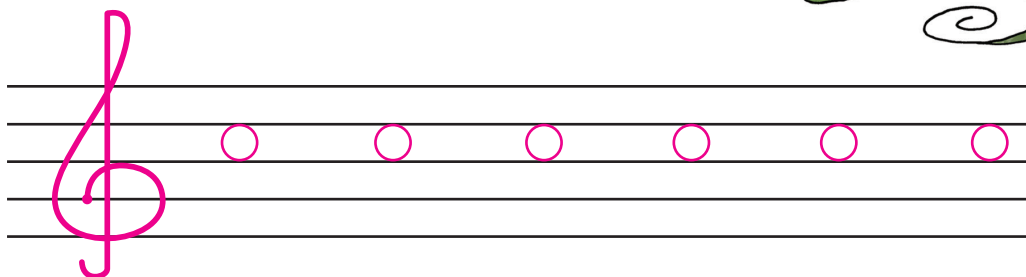
ДИЛОРОМНИНГ ҚЎШИҒИ

Шеъри *П. Мўъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Қувноқ, хушовоз
Жажжи Дилором.
Қўшиғи дилга
Бахш етар ором.
“Аям ва дадам
Бўлсинлар бардам,
Дунё тургунча
Турсинлар ҳар дам”.

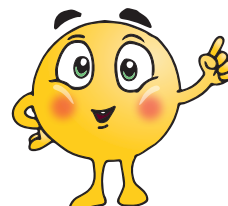
Куйлар Дилором
Хушчақчақ бардам.
Дунёда озод
Бўлсин ҳар одам.
Қалб овозимни
Тингласин олам,
Тингласин дадам,
Тингласин олам.

НОТАҲОИ ДАР БОЛО ВА БАЙНИ ХАТҲО ҶОЙГИРШУДА

Нотаҳои дар болои
хатҳо ҷойгиршуда

PE
СИ
СОЛ
МИ

Нотаҳои дар байни
хатҳо ҷойгиршуда

ДО
ЛЯ
ФА
РЕ

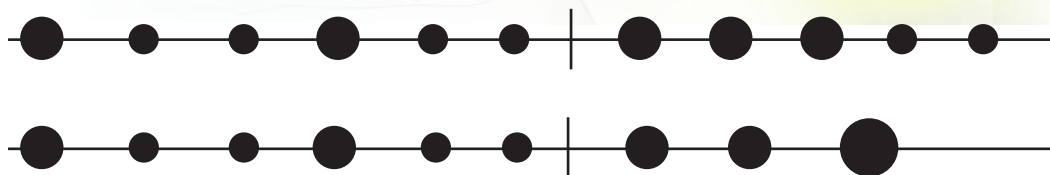
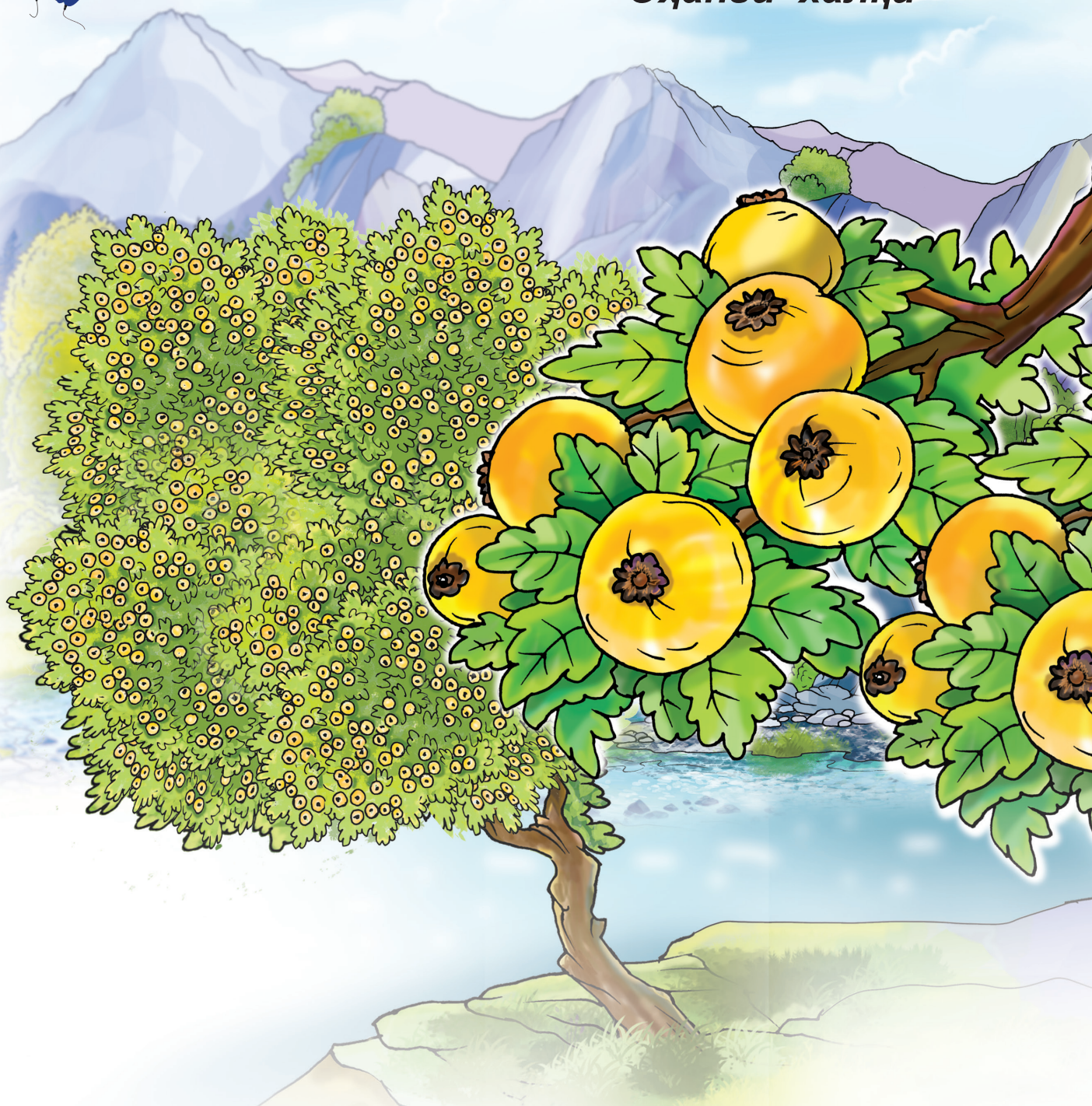
Нотаҳои дар хатҳои
иловагӣ ҷойгиршуда

СИ
ЛЯ
ДО
СИ

ДҮЛОНЧА

Оҳанги халқӣ

НЕВАРАЛАР ҚЎШИҒИ

Шеъри *С. Барноев*
Оҳанги *Н. Норхўчаев*

Боғим бор, гулзорим бор,
Бош боғбоним – бобомлар.
Ширин сўзли, беозор,
Меҳрибоним – момомлар.

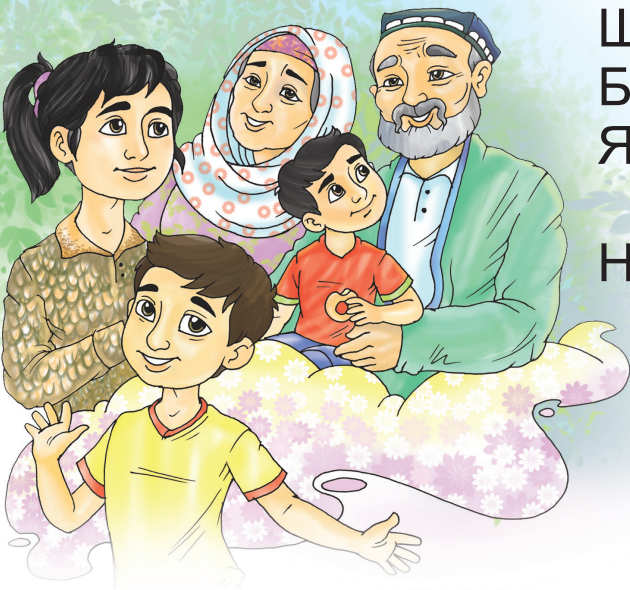
Нақарот:
Невара, эвара, чеварамиз,
Бизлар уйнинг чеваримиз.

Остонамиз муқаддас,
Аҳил ота-онамлар.
Офтоб нури тугамас,
Ҳавас қилар одамлар.

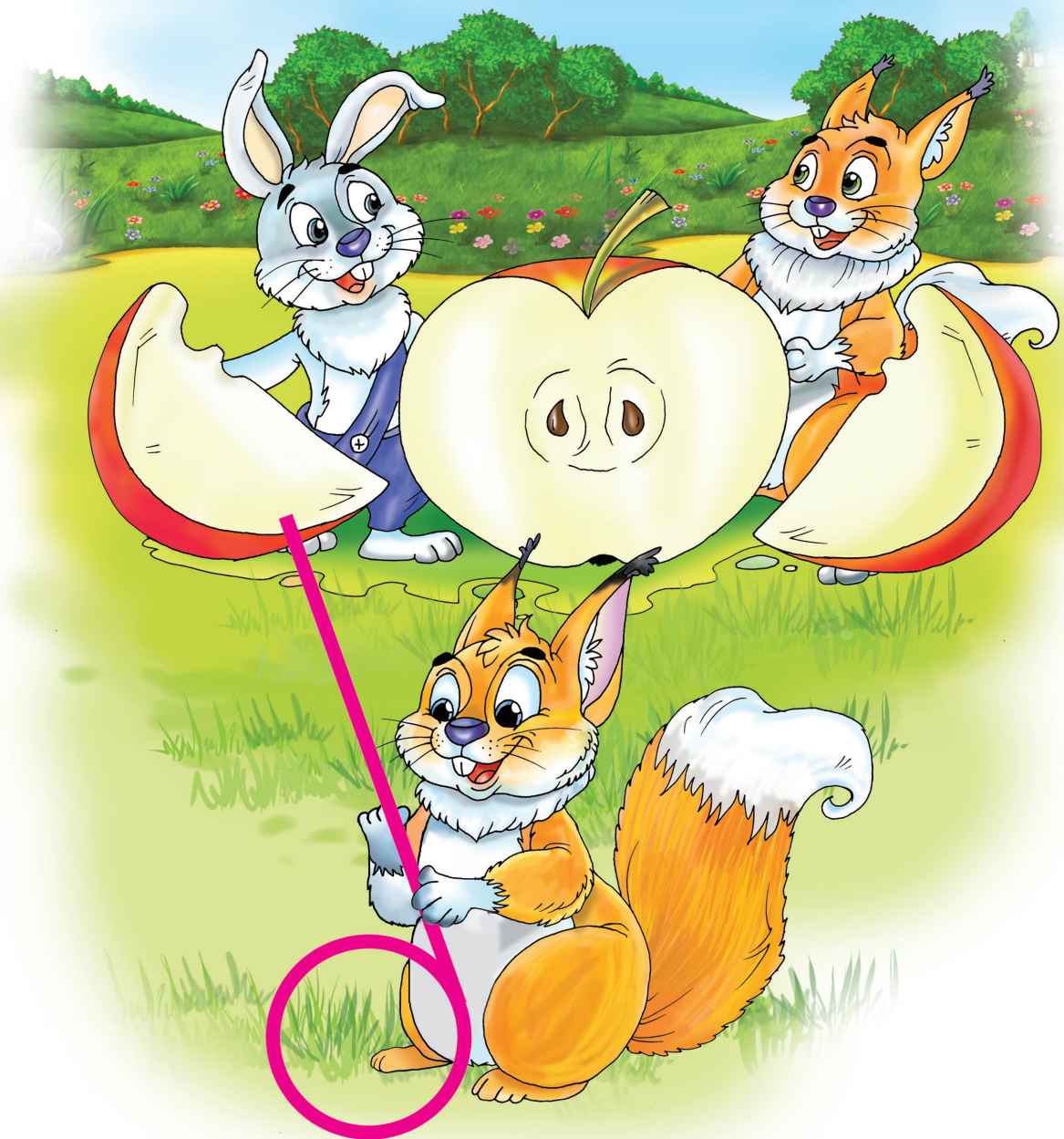
Нақарот:

Ниятимиз пок, нурли,
Шундан бизлар ғурурли.
Бобо, момолар билан
Яшаш қандай сурурли!

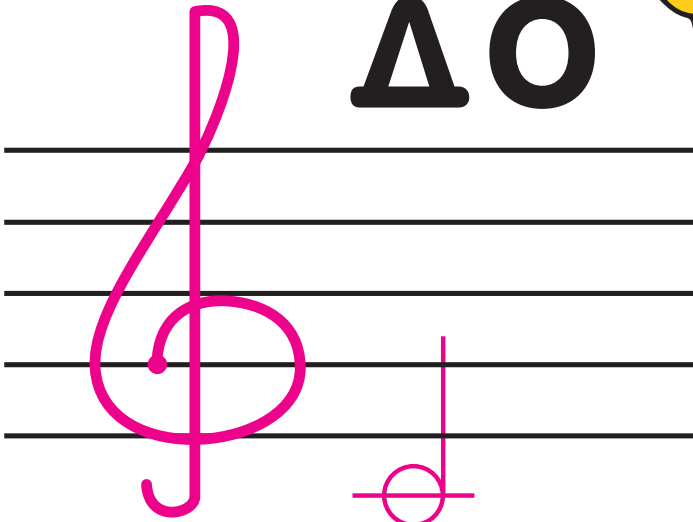
Нақарот.

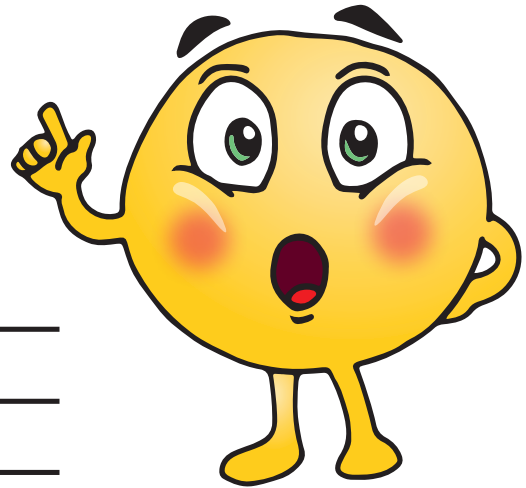
НИМ НОТА

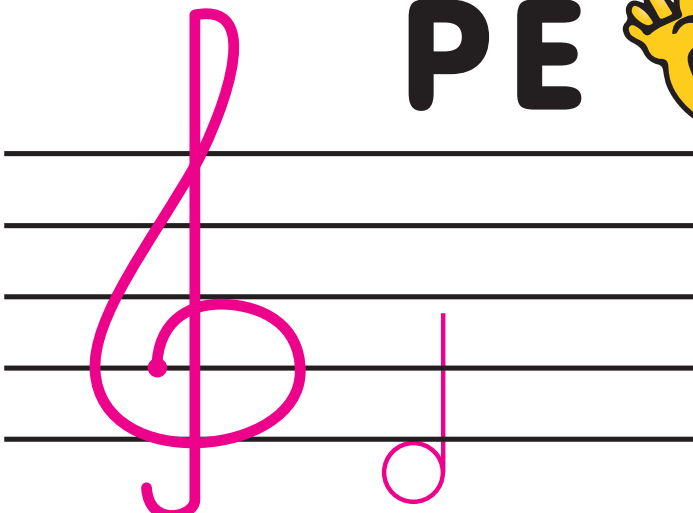
Δ Ο

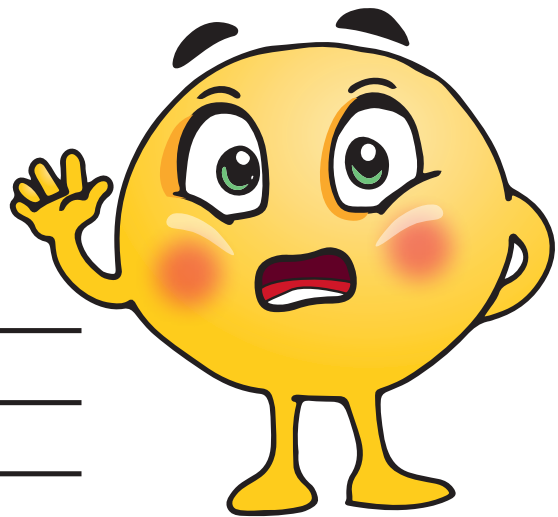
A musical staff with five horizontal lines. On the left is a pink treble clef. To its right is a single pink note on the second line, consisting of a vertical stem and a circular head.

Ρ Ε

A musical staff with five horizontal lines. On the left is a pink treble clef. To its right is a single pink note on the second line, consisting of a vertical stem and a circular head.

A musical staff with five horizontal lines. On the left is a pink treble clef. To its right are eight pink notes on the second line, each consisting of a vertical stem and a circular head.

НЕАПОЛИТАНЧА ҚҰШИҚ

Оғанги П. Чайковский

Hand icon, Drum icon, Bell icon, Conductor icon

БОБИ IV.
АСБОБҲОИ ХУШНАВОИ
МИЛЛИИ МО

Дарсҳои 1–2

АСБОБҲОИ ТОРӢ

ДУТОР БАӢТИ

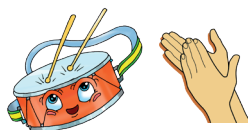

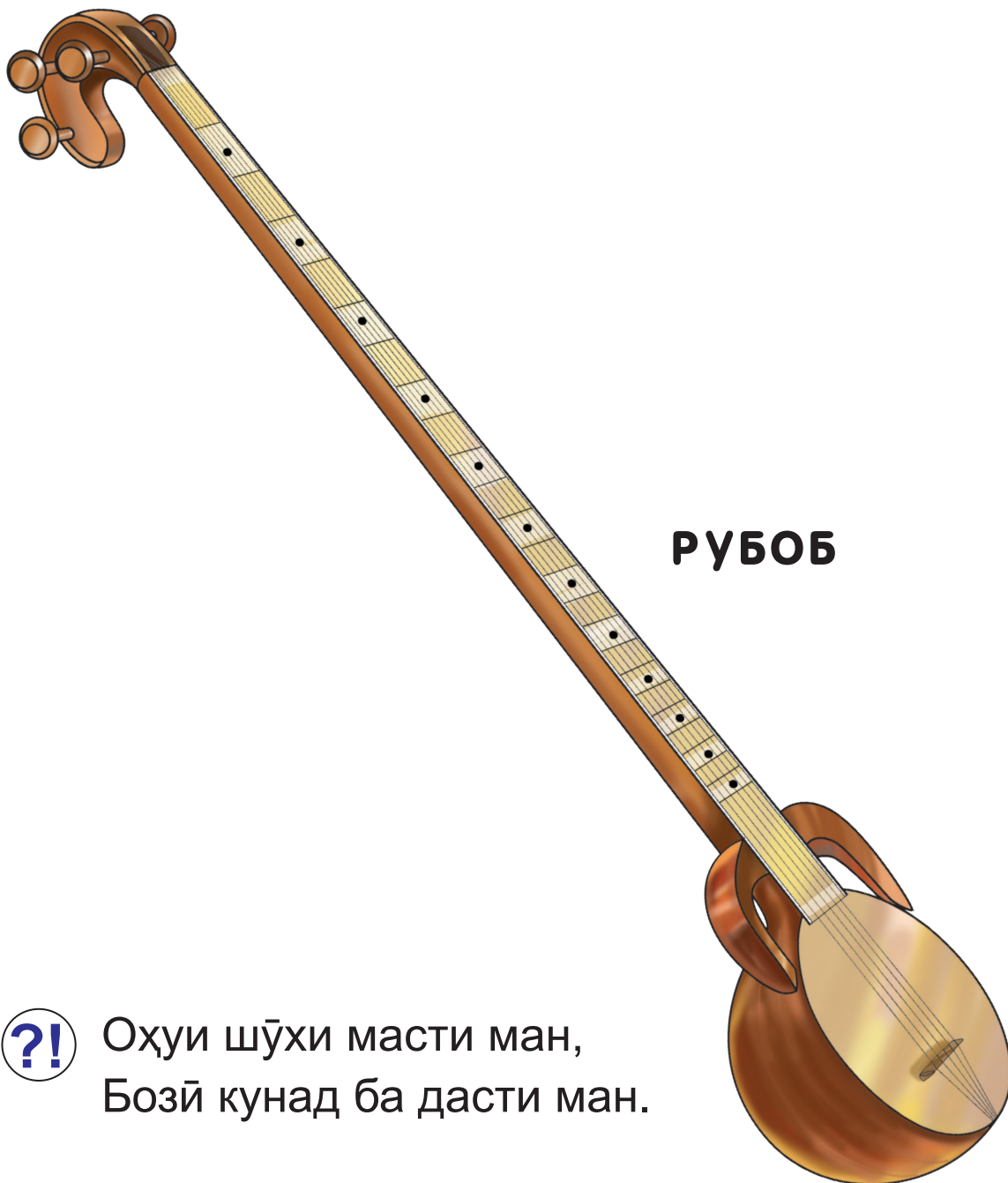
Оҳанги халқӣ
Такмили Н. Норхӯчаев

ДУТОР

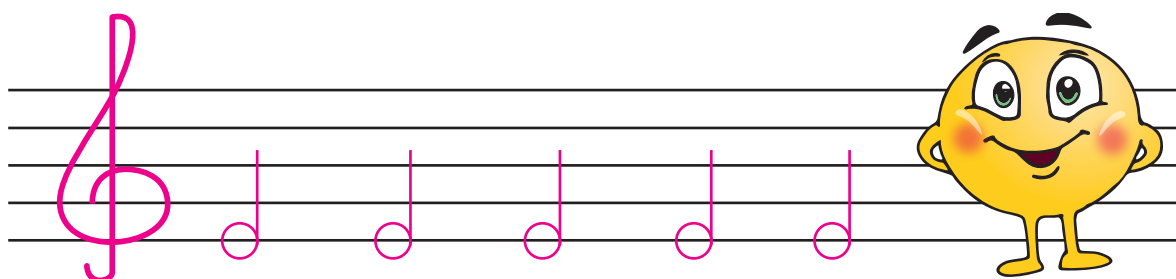
?! Дар боғ булбул сарояд,
Соҳибонаш бихонад.

РУБОБ

?! Оҳуи шӯҳи масти ман,
Бозӣ кунад ба дасти ман.

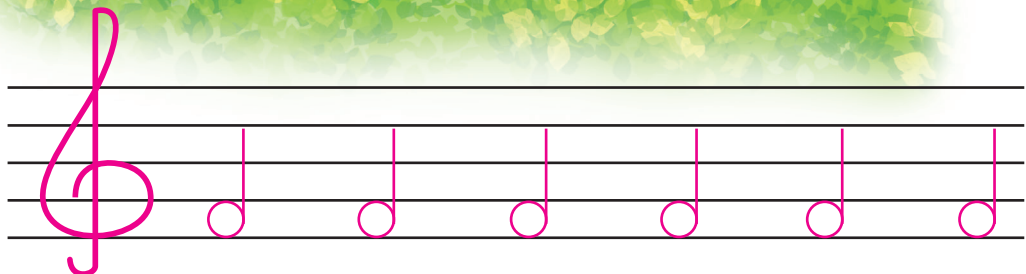

БУҒДОЙ

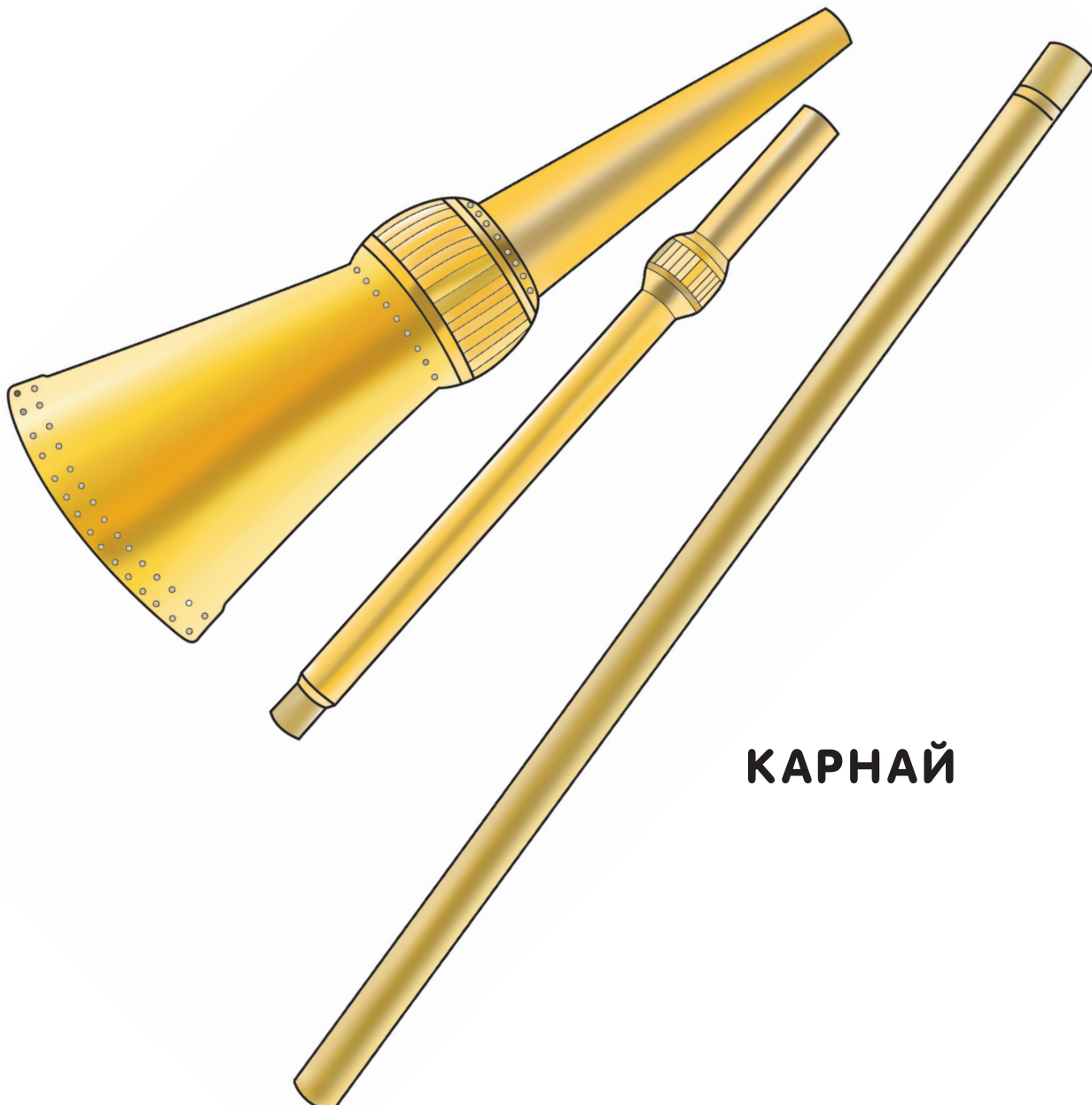
Шеъри *П. Мўъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Эккан эдим,
Кўкат бўлди, дон бўлди.
Пишгандан сўнг,
Оппоққина нон бўлди.

Элим бой, элим бой,
Нимага бой?
Элим бой, элим бой,
Экар буғдой!

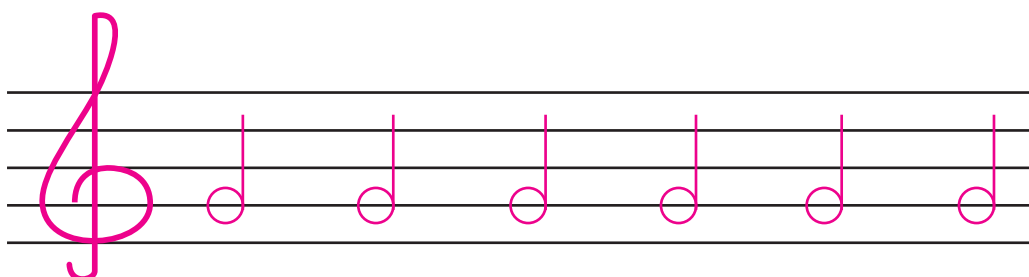

АСБОБҲОИ НАФАСӢ (ДАМӢ)

КАРНАӢ

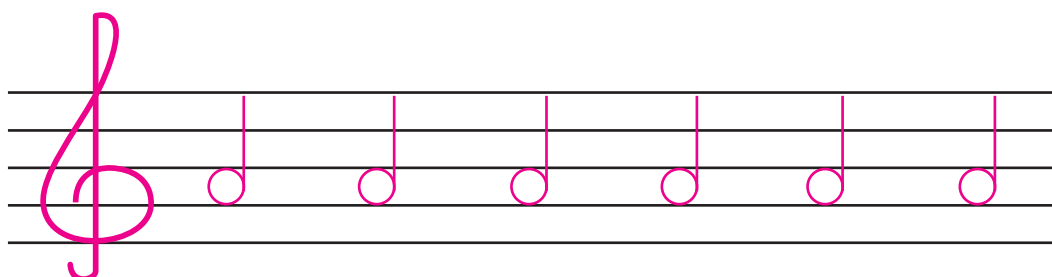
?! Оҳанги найу садои карнай
ШодӢ ба дил оварад паёпай.

СУРНАЙ

Бо пуф навохта манро,
Бо ҳафт сӯрох навозанд.
Дар тӯю сурҳо доим,
Бо овозам мебозанд.

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Ҳ. Аҳмедова**
Оҳанги **Х. Ҳасанова**

Дилда орзулар, куйлаймиз жўшиб.
Қувонч, шодликни куйларга қўшиб.
Болалик гулдир бу гўзал чаманда.
Яшаймиз яйраб энг бахтли Ватанда.

На қ а р о т :

Куйлар олам сочиб зиё.

Чорлар ҳар дам бу сеҳрли дунё.

Порласа нурлар, очилар гуллар,

Яхши тилакка тўлади диллар.

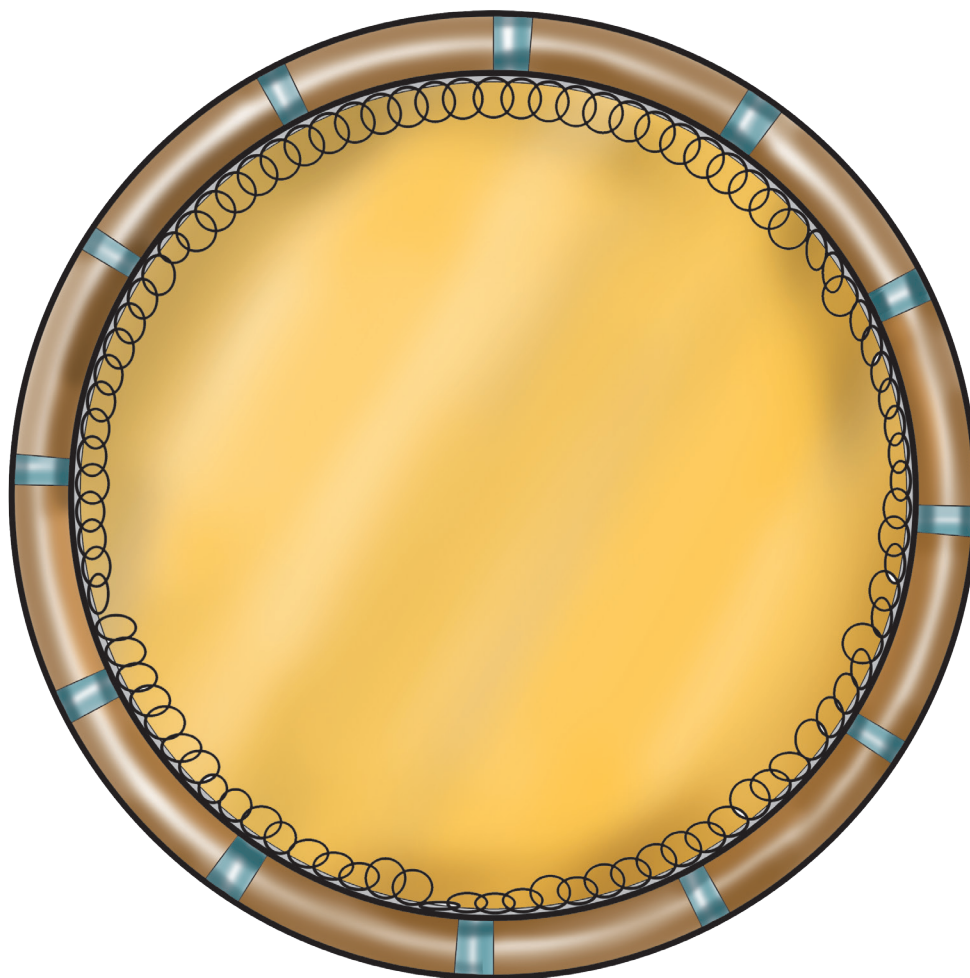
Куйга соламиз, бу замин самони,

Қўшиқлар билан безаб дунёни.

На қ а р о т .

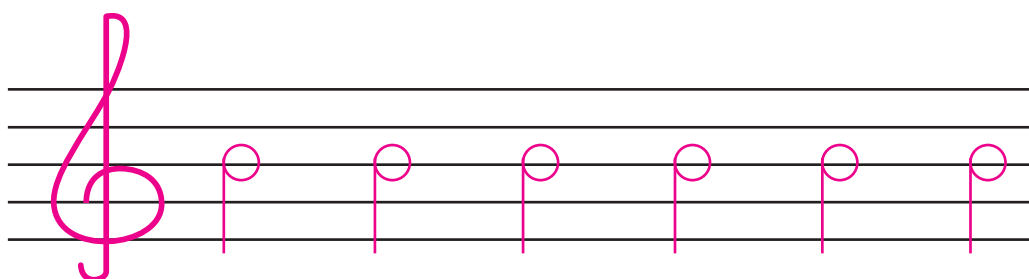

АСБОБҲОИ ЗАРБӢ

ДОИРА

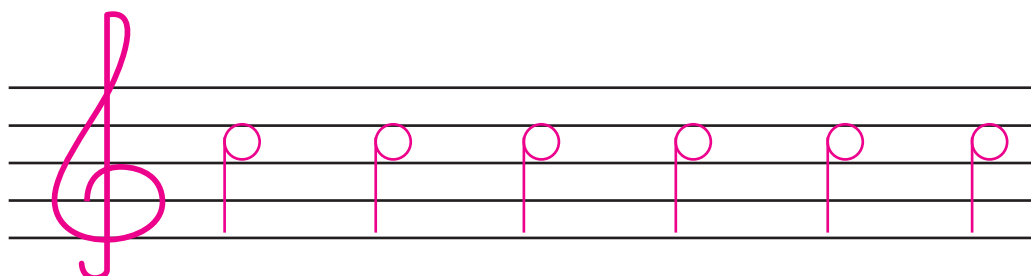
?! Дарвозаи шерозӣ,
Вай – нағмаю ман – бозӣ.

НАҒОРА

?!) Аз дур дидам масташ,
Шохаи гул ба дасташ.
Нола кунад ҳамеша,
Нолаи дилшикасташ.

ХОРАЗМ ЛАЗГИСИ

Оҳанги халқии ўзбек
Такмили Н.Норхўҷаев

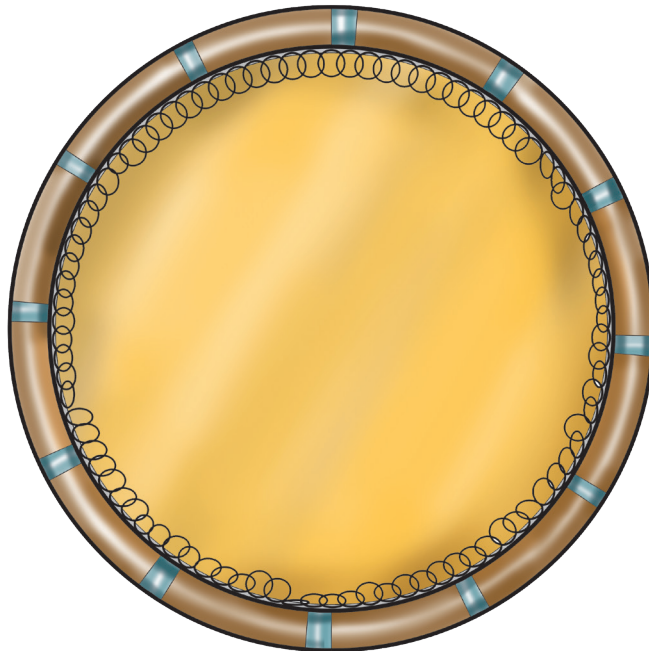

ЧИЛДИРМА

Шеъри *П. Мўъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Ўзи ойдай,
Зираклари шилдир-шилдир.
Чалганингда
Оҳанглари хилма-хилдир.

Топсанг, дарров билдирма,
билдирма, билдирма,
Гум-бада-гум, гум-бада-гум,
гум-бада-гум,
Унинг номи – чилдирма!

ОҲАНГСОЗ, ШОИР, МУСИҚИНАВОЗ ВА ОВОЗХОН

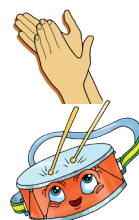
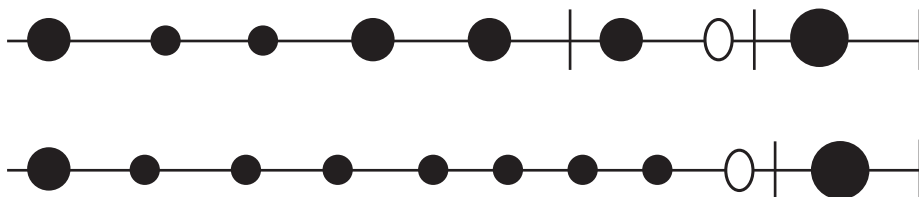
Оҳангсоз – оҳанг мебандад.
Шоир – шеър менависад.
Мусиқинавоз – соз менавозад.
Овозхон – суруд месарояд.

ПОЛКА

Оҳанги *М. Глинка*

КАПАЛАК

Шеъри *П. Мӯъмин*
Оҳанги *Д. Омонуллаева*

Капалаклар учдилар
Бу гулзорга тушдилар.
Хўп ўйнашди, қувнашди,
Қушлар роса қувлашди.

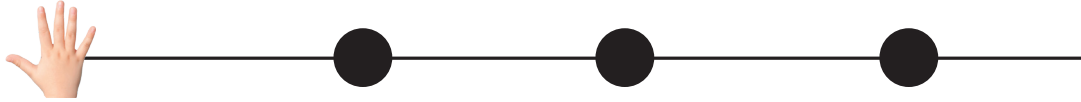
Капалакжон, капалак,
Қаердасан, бер дарак.
Гулга қўнса капалак,
Қушча топмай жонсарак.

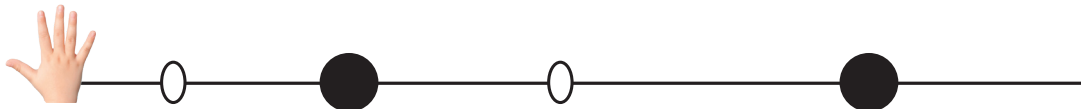
СУПОРИШҶО БАРОИ МУСТАҲКАМКУНӢ

“ЧИТТИГУЛ”

“ДИЛХИРОЖ”

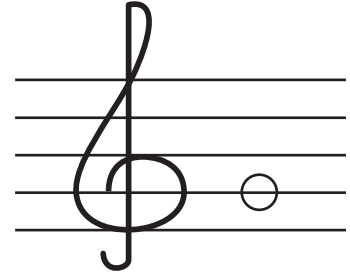
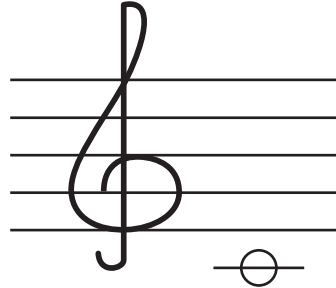
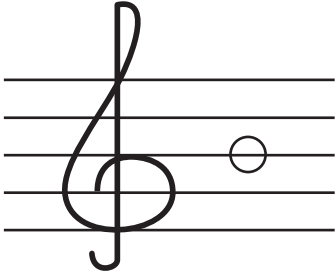
“ДОИРА”

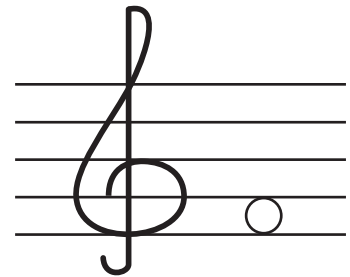
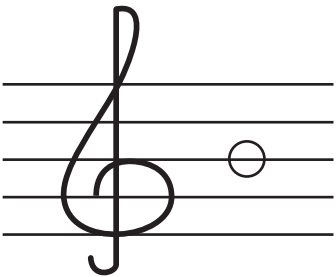
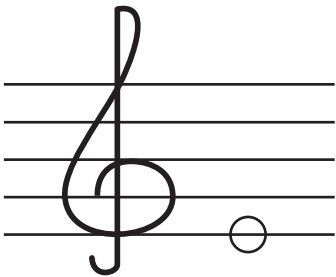

ХУДАТОН ЁБЕД!

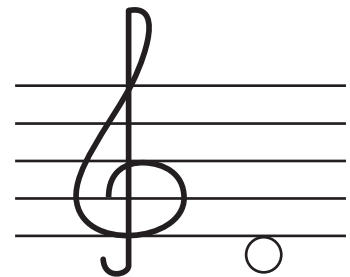
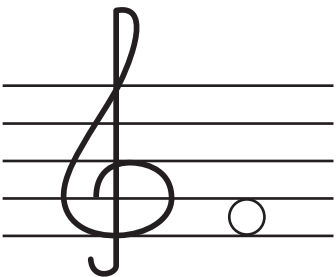
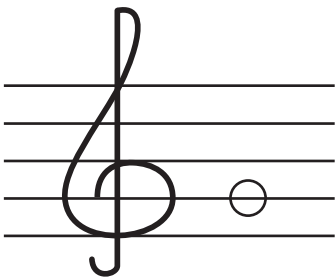
Нотаи ДО-ро ёбед.

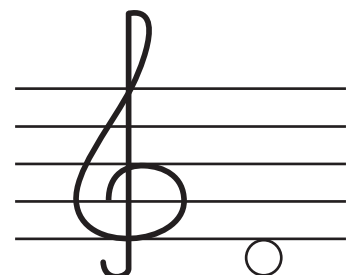
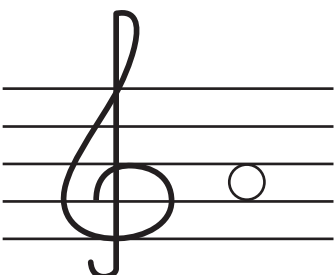
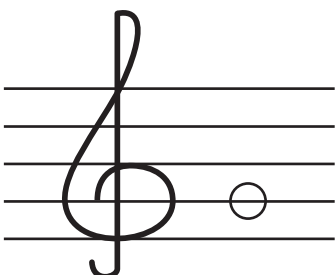
Нотаи МИ-ро ёбед.

Нотаи РЕ-ро ёбед.

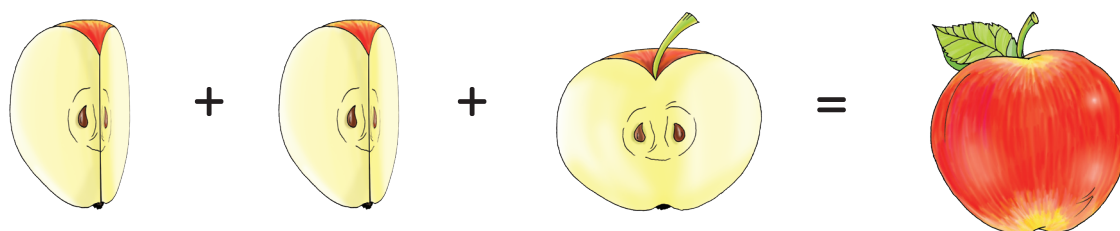
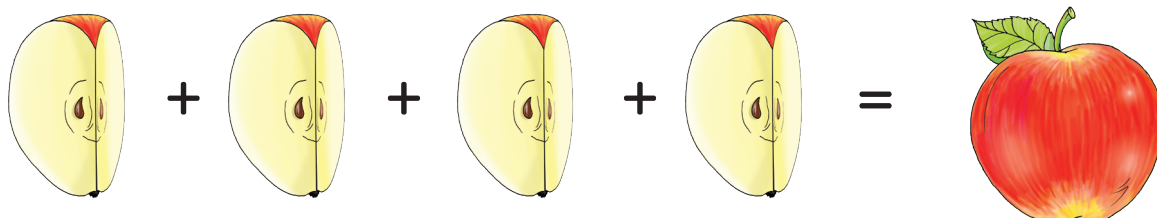
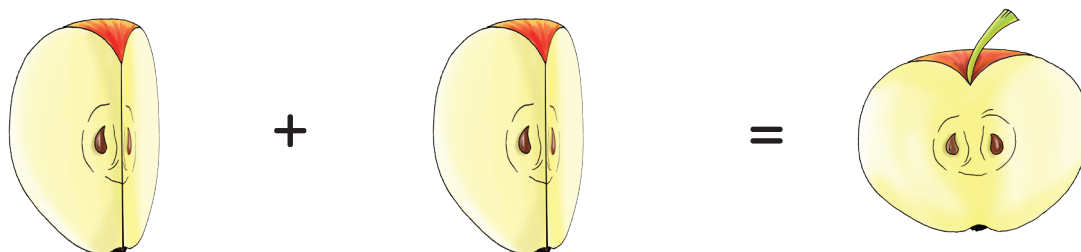
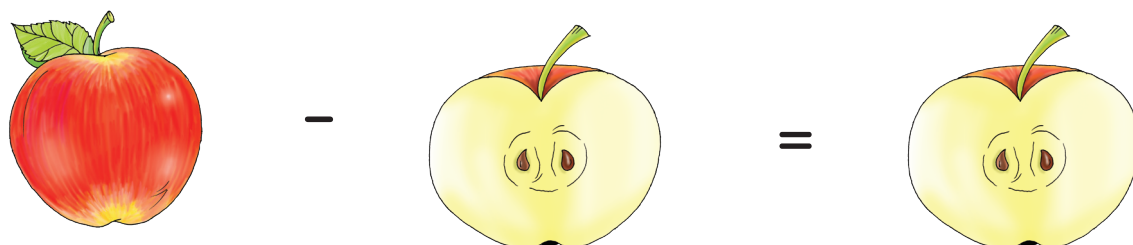
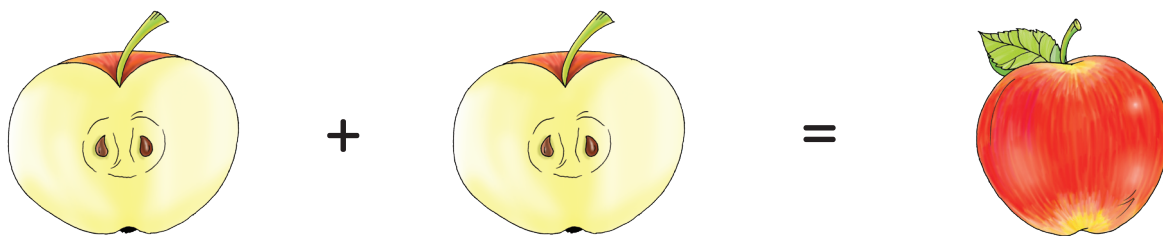

Нотаи ЛЯ-ро ёбед.

НОТАҲОИ МЕВАНОКРО МУАЙЯН КУНЕД

Ритми оҳанги “Полка”-ро иҷро кунед.

The image shows four rhythmic patterns, each preceded by a hand icon. Each pattern consists of a horizontal line with a vertical bar at the right end. The patterns are as follows:

- Pattern 1: A hand icon followed by a line with dots at positions 1, 2, 4, 5, 6, and 7. The dot at position 6 is white, while all others are black.
- Pattern 2: A hand icon followed by a line with dots at positions 1, 4, and 6. All dots are black.
- Pattern 3: A hand icon followed by a line with dots at positions 2, 3, 5, 6, 7, and 8. The dot at position 7 is white, while all others are black.
- Pattern 4: A hand icon followed by a line with dots at positions 1, 4, 5, 7, and 8. The dot at position 8 is white, while all others are black.

Дар кадом банд калиди “Сол” дуруст навишта шудааст, ёбед.

The image shows three musical staves, each with a treble clef. The staves are empty except for the clef, intended for identifying the correct key signature for the song 'Sol'.

Нотаи “До”-ро ёбед.

The image shows three musical staves, each with a treble clef. Each staff contains a single note (a white circle) representing the pitch 'Do' in different positions relative to the staff lines:

- Staff 1: The note is on the second line from the bottom.
- Staff 2: The note is on the second space from the bottom.
- Staff 3: The note is on the first line below the bottom staff line.

МУНДАРИЧА

БОБИ I. СУРУД ВА ОҲАНГҲОИ ДҶУСТДОШТАИ МО

Қоидаҳои сурудхонӣ	4
Гимни давлатии Республикаи Ўзбекистон	
Шеърӣ А.Орипов, оҳанги М.Бурҳонов	5
Овозҳо. Овозҳои мусиқӣ ва гумбурӯсӣ	6
“Андижон полкаси”, оҳанги халқӣ, такмили Н. Норхӯҷаев	9
“Ватан”. Шеърӣ М. Миршакар, оҳанги Ш. Соҳибов	10
Мафҳум дар бораи роҳи нота	12
“Анжир”. Шеърӣ П.Мӯъмин, оҳанги Д.Омонуллаева	12
“Рақс”. Оҳанги Н.Норхӯҷаев	13
Оҳангҳои дӯстдоштаи мо	14
“Дилхирож”. Оҳанги халқии ўзбек	14
“Куз”. Шеърӣ Н.Рӯзимухамедов, оҳанги С.Абрамова	15
Сурудҳои дӯстдоштаи мо	16
“Олмача анор”. Оҳанги халқии ўзбек	16
“Олма”. Шеърӣ П.Мӯъмин, оҳанги Д.Омонуллаева	17
Бозиҳои мусиқӣ	18
“Оқ теракми, кӯк терак?” Шеърӣ Ҳ.Қаюмов, оҳанги А.Мансуров	18
“Боронак”. Шеърӣ Ҷ. Ҳошимӣ, оҳанги Қ. Яҳеев	19

БОБИ II. САЁҲАТ БА ОЛАМИ МУСИҚӢ

Калиди скрипка	20
“Юриш марши”. Оҳанги Ф. Назаров	22
“Сарҳадчӣ”. Шеърӣ М. Ғолиб, оҳанги С. Сатторов	23
Номгузори нотаҳо	24
“Ҳафт овози мусиқӣ”. Шеърӣ Ҷ. Ҳошимӣ, оҳанги Ҷ. Охунов	24
“Забони тоҷик”. Шеърӣ И. Ёқубов, оҳанги Ҷ. Охунов	26
Нотаҳои пурра, до, ре	28
“Пианино”. Шеърӣ М.Зайнитдинова, оҳанги Ҷ.Начмиддинов	29
“Алифбои мусиқӣ”. Шеърӣ Н. Бақозода, оҳанги Ҷ. Охунов	30

Нотаи ми	32
“Қари наво”. <i>Оҳанги халқии ўзбек</i> , такмили <i>Н. Норхўчаев</i>	32
“Соли нав”.	
Шеъри <i>А. Баҳорӣ</i> , оҳангҳои <i>Х. Абдуллоев</i> , <i>Н. Норхўчаев</i>	33
Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ	34

БОБИ III. САЁҲАТ БА САВОДИ МУСИҚӢ

Нотаҳои фа, сол	36
“Норим-норим.” <i>Суруди халқии ўзбек</i> , такмили <i>Н. Норхўчаев</i>	37
“Биринчи қор”. Шеъри <i>Р.Толиб</i> , оҳанги <i>Н.Норхўчаев</i>	38
Нотаҳои ля, си	39
“Жўжалар”. Шеъри <i>П.Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д.Омонуллаева</i>	40
“Лавлаги”. Шеъри <i>П. Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д.Омонуллаева</i>	41
Номҳои овозҳо ва пайдарҳамии онҳо	42
“Читтигул”. <i>Суруд ва бозии халқии кўдакон</i> ,	
шеъри <i>Ғафур Ғулом</i>	44
“Дилоромнинг қўшиғи”. Шеъри <i>П. Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д. Омонуллаева</i> .	45
Нотаҳои дар боло ва байни хатҳо ҷойгиршуда	46
Дўлонча. <i>Оҳанги халқӣ</i>	47
«Неваралар қўшиғи». Шеъри <i>С. Барноев</i> , оҳанги <i>Н.Норхўчаев</i>	48
Ним нота	49
“Неаполитанча қўшиқ”. Оҳанги <i>П.Чайковский</i>	51

БОБИ IV. АСБОБҲОИ ХУШНАВОИ МИЛЛИИ МО

Асбобҳои торӣ	52
“Дутор баёти”. <i>Оҳанги халқӣ</i> , такмили <i>Н. Норхўчаев</i>	52
“Буғдой”. Шеъри <i>П. Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д. Омонуллаева</i>	54
Асбобҳои нафасӣ (дамӣ)	55
“Сехрли дунё”. Шеъри <i>Ҳ. Аҳмедова</i> , оҳанги <i>Х. Ҳасанова</i>	57
Асбобҳои зарбӣ	58
“Хоразм лазгиси “ . <i>Оҳанги халқии ўзбек</i> , такмили <i>Н. Норхўчаев</i>	60
“Чилдирма”. Шеъри <i>П. Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д. Омонуллаева</i>	61
Оҳангсоз, шоир, муסיқинавоз ва овозхон	62
“Полка”. Оҳанги <i>М.Глинка</i>	63
“Капалак”. Шеъри <i>П. Мўъмин</i> , оҳанги <i>Д. Омонуллаева</i>	64
Супоришҳо барои мустаҳкамкунӣ	65

O'quv nashri

Nadim Norxo'jayev, Gulnora G'aniyeva

MUSIQA

*Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
1-sin i uchun darslik
(Tojik tilida)*

Рассом Умид Сулаймонов

Тарчимон Чумъаназар Эшонқулов

Муҳаррирон: Илҳом Эшонзодаи Насафӣ, Одил Камолов

Муҳаррири бадеӣ Сарвар Фармонов

Муҳаррири техникӣ Акмал Сулаймонов

Дизайнер Дилмурод Мулла-Ахунов

Саҳифабанд Алимардон Ақилов

Музиқӣ барои синфи 1 (Матн): китоби дарсӣ / Н. Норхӯчаев (ва диг.). – Тошканд:
Маркази таълими Республика, 2021. – 72 саҳ.

ISBN 978-9943-7114-0-2

UO'K 78(075)
КБК 74.268.53
85.3ya7

Ба чопаш 21.06.2021 имзо шуд. Андозаи 60X84 1/8.
Гарнитураи Ариал. Кегели 18 шпондор.
Бо усули офсет чоп шудааст.
Ўзъи чопии шартӣ 8,37. Ўзъи нашриву ҳисобӣ 7,13.
Теъдоди нашр 9 220 нусха. Фармоиши №

Дар чопхонаи ҶММ “Colorpack” нашр карда шуд.
Шаҳри Тошканд, ноҳияи Юнусобод, кӯчаи Янгишаҳр, хонаи 1-А.

COLORPACK